

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ ДИПЛОМНИХ РОБІТ І
МАГІСТЕРСЬКИХ ДИСЕРТАЦІЙ

Зі спеціальностей
7.13010201 «Соціальна робота»,
8.13010201 «Соціальна робота»,
7.03010101 «Соціологія»,
8.03010101 «Соціологія»

Рекомендовано Методичною радою НТУУ «КПІ»

Київ
НТУУ «КПІ»
2011

Методичні рекомендації до підготовки та захисту дипломних робіт і магістерських дисертацій зі спец. 7.13010201 «Соціальна робота», 8.13010201 «Соціальна робота», 7.03010101 «Соціологія», 8.03010101 «Соціологія» / Уклад.: Н.О. Майструк., І.В. Пиголенко. – К.: НТУУ «КПІ», 2011. – 60 с.

Гриф надано Методичною радою НТУУ «КПІ»
(Протокол № 10 від 16.06.2011 р.)

Навчальне видання
Методичні рекомендації
до підготовки та захисту дипломних робіт
і магістерських дисертацій зі спеціальностей
7.13010201 «Соціальна робота», 8.13010201
«Соціальна робота», 7.03010101 «Соціологія»,
8.03010101 «Соціологія»

Укладачі: *Майструк Наталія Олегівна*, канд.соціол.наук, доц.
Пиголенко Ігор Вікторович, канд.філософ.наук, доц.

Відповідальний редактор *О.П. Крижанівська*, канд.філософ.наук, доц.

Рецензент *Л.В. Сторіжко*, д-р філософ.наук, проф.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
1. ДИПЛОМНА РОБОТА СПЕЦІАЛІСТА.....	5
1.1 Підготовка дипломних робіт спеціаліста.....	5
1.2 Вимоги до виконання та оформлення дипломних робіт.....	6
1.3 Основні етапи підготовки дипломної роботи до захисту	11
1.4 Тематика дипломних робіт за спеціальністю «Соціальна робота».....	12
1.5 Тематика дипломних робіт за спеціальністю «Соціологія».....	13
1.6 Критерії оцінювання дипломних робіт спеціаліста.....	14
2. МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ.....	15
2.1 Основні етапи, особливість та вимоги до виконання магістерської підготовки.....	15
2.2 Вимоги до змісту та оформлення магістерських дисертацій.....	17
2.3 Вимоги до змісту та оформлення реферату.....	23
2.4 Складові підготовки до захисту магістерських дисертацій.....	25
2.5 Тематика магістерських дисертацій за спеціальністю «Соціальна робота».....	26
2.6 Тематика магістерських досліджень за спеціальністю «Соціологія»....	28
2.7 Критерії оцінювання магістерських дисертацій.....	30
Література	32
ДОДАТКИ.....	33

ВСТУП

На кафедрі політології, соціології та соціальної роботи здійснюються підготовка магістрів зі спеціальності - 8.13010201 «соціальна робота» на базі бакалаврату «соціальна робота» (термін навчання – 1,5 роки), магістрів зі спеціальності - 8.03010101 «соціологія» на базі бакалаврату «соціологія» (термін навчання - 2 роки), спеціалістів зі спеціальності - 7.13010201 «соціальна робота» на базі бакалаврату «соціальна робота» та спеціалістів зі спеціальності - 7.03010101 «соціологія» на базі бакалаврату «соціологія» (термін навчання – 1 рік) [1].

Під час навчання в магістратурі має бути реалізована освітньо-професійна програма з підготовки спеціалістів і магістрів відповідно зі спеціальності «соціальна робота» та «соціологія». На завершальному етапі навчання здійснюється підготовка та захист дипломної роботи і магістерської дисертації, які є кваліфікаційною роботою на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня з присвоєнням кваліфікації: відповідно для спеціалістів – «фахівець соціальної роботи» і «соціолог», для магістрів - «професіонал в галузі соціальної роботи» та «науковий співробітник», «викладач соціології». Підґрунтям написання дипломної роботи і магістерської дисертації є «Положення про організацію навчального процесу в НТУУ «КПІ», «Положення про магістратуру НТУУ «КПІ», «Рекомендації щодо змісту та структури магістерських дисертацій» та «Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій» [3-6; 9].

Дисертація та дипломна робота мають засвідчувати вміння автора самостійно здійснювати науковий аналіз на підставі отриманих під час попередньої підготовки знань, вмінь та навичок. Назва магістерської дисертації та дипломної роботи може бути обрана студентом з переліку тем, запропонованих кафедрою, або обраною самостійно відповідно до спеціальності магістранта та спеціаліста. Тема магістерського та дипломного дослідження повинна узгоджуватися із предметом та метою дослідження.

Посилання та цитати у магістерській та дипломній роботі повинні відповідати загальним вимогам до наукових робіт, що встановлені ВАК України.

Завершена магістерська дисертація та дипломна робота повинна мати вигляд спеціально підготовленого рукопису (шрифт Times New Roman, 14 пт, одинарний інтервал) у палітурці. Обсяг магістерських дисертацій складає 90-100 стор., дипломної роботи – 70-80 стор. Дисертацію та дипломну роботу необхідно оформлювати відповідно до Державного стандарту України ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила» [1]. Оформлення дипломних робіт та магістерських дисертацій є одним з критеріїв їх оцінювання ДЕК.

1. ДИПЛОМНА РОБОТА СПЕЦІАЛІСТА

1.1 Підготовка дипломних робіт спеціаліста

Дипломна робота являє собою закономірний підсумок теоретичної та науково-практичної підготовки студента протягом усього періоду навчання. Вона є заключною самостійною роботою науково-дослідного характеру, що виконується студентом, який закінчує ВНЗ та захищається перед державною екзаменаційною комісією. Випускникам, які склали державні іспити та захистили дипломну роботу, видається диплом з присвоєнням відповідної кваліфікації – «фахівець соціальної роботи» або «соціолог».

При написанні дипломної роботи основна увага приділяється оволодінню вміннями та навичками науково-дослідної роботи (організації та проведенню дослідження, систематизації та оформленню його результатів).

Метою дипломної роботи є систематизація та поглиблення знань про процес наукового дослідження, оформлення і використання його результатів, розвинення умінь науково-дослідної діяльності.

В процесі підготовки та захисту кваліфікаційної роботи спеціаліста від студентів вимагається:

Знати:

- * методологію наукового дослідження;
- * загальнонаукові та емпіричні методи наукових досліджень;
- * зміст процесу та основних етапів наукового дослідження;
- * вимоги до оформлення результатів наукового дослідження.

Також від студентів вимагається наявність наступної групи *умінь*, а саме:

- умінь здійснювати організацію наукового дослідження;
- застосовувати загальнонаукові та емпіричні методи в процесі наукового дослідження;
- здійснювати систематизацію та оформлення результатів дослідження;
- аналізувати можливості впровадження результатів дослідження в практичну діяльність.

Підготовка до написання і безпосередньо сам процес роботи над дипломом спеціаліста починається з вибору теми дослідження та наукового керівника із професорсько-викладацького складу профільної кафедри. Практично процес навчання для спеціалістів є аналогічним до магістратури, але різниться за термінами (для спеціалістів – 1 рік). Орієнтовна тематика дипломних робіт із спеціальності «соціальна робота» та «соціологія» пропонується кафедрою, але спеціаліст може запропонувати власну тему, попередньо узгодивши її з науковим керівником. Обравши тему дипломної роботи, спеціаліст подає на ім'я завідувача кафедри політології, соціології та соціальної роботи заяву із зазначенням обраного напряму та наукового керівника. Вибір теми та наукового керівника повинен бути здійсненим вчасно. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення щодо затвердження напряму дипломної роботи та призначення наукового керівника. Останнім

кроком підготовчого етапу є складання індивідуального навчального плану роботи спеціаліста. Індивідуальний план, підписаний спеціалістом науковим керівником, затверджується завідуючим випускаючої кафедри. Після остаточного визначення теми дипломної роботи спеціалісти отримують і заповнюють власноруч завдання (див. Додаток №3) Списки студентів з затвердженими кафедрою темами дипломних робіт спеціалістів та науковими керівниками затверджуються рішенням Вченої ради факультету. Не пізніше ніж за два місяці до захисту видається відповідний НАКАЗ ректора університету (на початку грудня для студентів заочної форми навчання, на початку травня для студентів денної форми навчання). На цьому етапі робота повинна бути повністю виконана та подана керівникові для перевірки.

На заключному етапі спеціаліст отримує відгук керівника, отримує рецензію на дипломну роботу, візу завідувача випускаючої кафедри про допуск, подає роботу та всі необхідні документи (за два дні до його захисту)

В цілому, безпосередня робота над дипломом має починатися з пошуку літератури в бібліотеці, а також через пошукові системи Інтернету.

В цьому етапі можна виокремити декілька підетапів: попередній вибір за каталогами; реферативний огляд; складання списків літератури; пошук джерел у відповідності до сформованих списків; аналіз першоджерел, їх відбір та накопичення. Для складання попереднього списку літератури необхідно переглянути каталоги, реферативні збірки наукових праць, періодичні видання. Журнали краще починати переглядати з останнього номера за рік, в якому поданий перелік усіх надрукованих за рік статей та публікацій. Бібліографічні показники складаються з переліку бібліографічних записів, в яких вказується що було видано по цій проблемі у тій чи іншій галузі знання. Реферативні видання містять стислий огляд оригіналу статті або монографії. Для формування нормативно-правової бази дослідження корисним є використання серверу Верховної Ради, на якому оперативно представляються усі законодавчі акти та зміни до них. Працюючи над джерельною базою варто не просто накопичувати матеріал, а обмірковувати наукову інформацію, виробляти власні ідеї, концепції та підходи або використовувати їх для порівняння протиставлення.

1.2 Вимоги до виконання та оформлення дипломних робіт

Структура дипломної роботи

1. Титульний лист.
2. Завдання
3. Зміст.
4. Вступ.
5. Основна частина (2 або 3 розділи та підрозділи).
6. Висновки та рекомендації.
7. Список використаних джерел.
8. Додатки (за необхідності).

Дипломна робота відкривається титульним аркушем (див. Додаток №1, Додаток №2). Номер сторінки на ньому не ставиться. На наступній сторінці (не нумерується) підшивається Завдання, видані студенту та заповненні ним власноручно (див. Додаток № 3). Третя сторінка містить (номер сторінки не ставиться) Зміст дипломної роботи (з означенням сторінок), який відображає її структуру (див. Додаток № 4). Заголовки змісту повинні бути ідентичними заголовкам та підзаголовкам у тексті, тобто їх не можна скорочувати та редагувати.

Кожна структурна частина (Зміст, Вступ, Розділи, Висновки, Список літератури, Додатки) починається з нової сторінки. З нової сторінки не потрібно починати підрозділи роботи. Від основного тексту їх відокремлюють двома інтервалами.

Текст дипломної роботи друкується через 1,5 інтервалу на сторінці стандартного аркушу А4. Шрифт Times New Roman. Розмір шрифту „14”.

На аркуші роблять поля: ліве-30 мм, праве - 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Абзацні відступи дорівнюють 5 знакам.

Окремі слова та формули, які вписуються до друкованого тексту, мають бути чорного кольору і близької до основного тексту густоти.

Структурні елементи „ВСТУП”, ”ЗМІСТ”, ”ВИСНОВКИ”, ”РЕКОМЕНДАЦІЇ”, ”СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ”, ”ДОДАТКИ” – не нумерують, а їх найменування є заголовками структурних елементів.

Розділи і підрозділи роботи мають заголовки.

Заголовки структурних елементів і розділів необхідно розміщувати посередині рядка та друкувати великими прописними літерами без крапки в кінці жирним шрифтом. Заголовки підрозділів, пунктів і підпунктів необхідно починати з абзацу (5 знаків). Назва підрозділів друкується маленькими літерами жирним шрифтом. Відстань між заголовком і наступним або попереднім текстом має бути не менше двох рядків. Не можна розміщувати заголовок у нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

Розділи, підрозділи, пункти та підпункти нумеруються арабськими цифрами. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, розділених крапкою, наприклад: 1.1, 1.2, і т.д. Номер пункту складається з номера розділу, номера підрозділу (якщо він є) і порядкового номера пункту, розділених крапками, наприклад: 1.1.1 і т.п.

Сторінки роботи нумеруються арабськими цифрами у правому верхньому кутку сторінок із збереженням наскрізної нумерації всього тексту. Титульний аркуш також включається до нумерації, але номер сторінки не ставлять. Лист Завдання не нумерується.

Ілюстрації необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються вперше, або на наступному аркуші. На всі ілюстрації в роботі мають бути посилання. На всі запозиченні ілюстрації також мають бути посилання. Всі ілюстрації, які виносяться на захист, необхідно навести в

основній частині дипломної роботи, або у додатках. Вони нумеруються арабськими цифрами в межах розділу та називаються „Малюнок”. Номер малюнка разом з його назвою (у разі необхідності) розміщується під малюнком, наприклад: "Малюнок 3.2. Схема розміщення." (другий малюнок третього розділу).

Цифровий матеріал, як правило, оформлюють у вигляді таблиць. Таблицю слід розміщувати безпосередньо після тексту, в якому вона згадується вперше, або на наступній сторінці. На всі таблиці мають бути посилання в тексті. Слово "Таблиця" розміщують зліва над таблицею.

Обов'язковою умовою написання дипломної роботи є грамотність і чітка логіка викладу, правильність мовностилістичного оформлення. Текст повинен бути старанно вивіренним автором після друку.

Вступ є найбільш відповідальною частиною дипломної роботи, тому що саме в ньому мають бути віддзеркалені усі фундаментальні положення роботи. Фахівці рекомендують остаточно формувати усі положення вступу наприкінці роботи над дипломом, після написання основної частини роботи.

Вступ містить наступні елементи:

1. Актуальність теми дослідження.
2. Об'єкт і предмет дослідження.
3. Мета і завдання дослідження.
4. Методи дослідження.
5. Теоретична та практична цінність роботи
6. Структура роботи.

Опишемо структурні елементи вступу згідно алгоритму їх розкриття.

Актуальність теми дипломної роботи. Цей структурний елемент містить обґрунтування стану досліджуваної проблеми, її значення у сучасності, корисності наукового дослідження. Дипломникові необхідно показати, яку частку у науковому знанні своєї галузі він збирається заповнити своїм дослідженням. Стислий аналіз літератури повинен підтвердити це обґрунтування. В цілому актуальність теми дослідження перебуває у тісному взаємозв'язку із розв'язуваною проблемою.

Об'єкт дослідження – це певна соціальна група або явище, які безпосередньо будуть вивчатися.

Предмет дослідження – це система закономірностей, зв'язків та відносин, особливостей певних видів діяльності, що містять проблему дослідження, означену у назві роботи.

Наприклад. **Тема дипломної роботи** – «Особливості девіантної поведінки молоді в сучасному українському суспільстві».

Об'єктом дослідження буде виступати сучасна українська молодь, а **предметом дослідження** - особливості девіації молоді в Україні.

Об'єктом дослідження може виступати також будь-яка галузь наукових пошуків, на яку спрямована увага дослідника, і, яка містить проблему дослідження.

Мета і завдання дослідження. Мета дослідження формулюється у вигляді відповіді на запитання: «Для чого проводиться дослідження?» , а завдання – як безпосередні кроки, що відповідають структурі підрозділів роботи, які репрезентують дослідження проблеми дипломної роботи відповідно до основної мети.

Так, для зазначеної теми дослідження мета і завдання дипломної роботи може бути сформульована наступним чином. **Метою дипломної роботи** є рефлексія сутності девіантної поведінки молоді, причин та факторів її появи, а також основних методів її подолання та профілактики.

Завданнями роботи є:

- узагальнення основних теоретичні підходів щодо девіантної поведінки молоді;
- розкриття об'єктивних та суб'єктивних факторів виникнення девіантної поведінки молоді в сучасному суспільстві;
- виявлення особливостей соціальної роботи з молоддю, що схильна до девіантної поведінки;
- висвітлення роботи центрів соціальних служб для молоді в Україні щодо запобігання девіації.

Методи дослідження. У методах дослідження автором дипломної роботи наводиться перелік методів та підходів, що використовувалися. Вчені виокремлюють концептуальний, аспектний та системний підходи до дослідження. Концептуальний підхід припускає попередню розробку концепції дослідження, комплексу основних положень, які визначають загальну спрямованість, послідовність дослідження. Аспектний підхід опирається на вибір певного аспекту проблеми, виходячи з наявних можливостей. Системний підхід спирається на максимальне врахування всіх аспектів проблеми в їх взаємодії, визначення характеру зв'язків між аспектами та їх властивостями. Також необхідно використовувати порівняльний, історичний та інші методи. Підходи можуть бути механістичними та діалектичними. Перші виявляють лише причинно-наслідкові зв'язки між явищами, а другі - зв'язки, породжені суперечностями. Діалектика спрямовує дослідника на те, щоб предмет, який досліджується розглядався не як щось стійке і незмінне, а тільки в процесі розвитку. Головним способом конкретизації підходів є принципи дослідження, а саме: принцип об'єктивності, науковості, розвитку і взаємодії, цілісності тощо.

Теоретична та практична цінність роботи. У дипломній роботі треба зазначити напрями наукового використання результатів дослідження та відомості про практичне застосування одержаних результатів або рекомендації, як їх використати. Відзначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Структура роботи. У цьому структурному компоненті вказується безпосередня структура дипломної роботи із зазначення кількості

найменувань джерел у списку використаних джерел та кількості сторінок повного обсягу роботи (без додатків).

Основна частина дипломної роботи

Основна частина дипломної роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів. Кожний розділ починають з нової сторінки. Основному тексту кожного розділу передують передмова з коротким описом вибраного напрямку та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У розділах основної частини подають: огляд літератури за темою і вибір напрямів досліджень; виклад загальної методики й основних методів досліджень; аналіз і узагальнення результатів досліджень.

В огляді літератури мають бути стисло, критично розглянуті основні етапи розвитку наукової думки за обраною проблемою та зазначені ті питання, що залишились невирішеними. Розділ закінчується коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі. Загальний обсяг огляду літератури не повинен перевищувати 20% обсягу основної частини роботи.

У другому розділі, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення досліджень. Цей розділ (або за наявності третій) містить також результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розроблення проблеми, оцінюючи повноту вирішення поставлених завдань, порівняння одержаних результатів (характеристик, параметрів) дослідження з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень.

В цілому виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній автором. В кінці розділу викладений у ньому матеріал підсумовується.

Висновки. У завершальній частині дипломної роботи необхідно у відповідності до положень, що виносяться на захист і поставлених завдань, структури роботи стисло сформулювати основні думки за результатами дослідження, навести коротку характеристику оцінки стану проблеми, викласти основні результати власного дослідження, на основі якісних та кількісних показників дати рекомендації та визначити напрями вирішення проблем.

Список використаних джерел. (Див. Додаток № 15).

Додатки (при необхідності). Вимоги до їх оформлення див. стор.: «Вимоги до структури магістерських дисертацій».

1.3 Основні етапи підготовки дипломної роботи до захисту

Захист дипломної роботи проводиться на засіданні Державної екзаменаційної комісії у присутності студентів. Він не перевищує 30 хвилин.

Як правило, на захисті повинні бути присутніми науковий керівник, який у своєму виступі відзначає особливості, значущість, наукову цінність виконаної роботи, і рецензент. Якщо науковий керівник або рецензент відсутні з поважних причин, відгук або рецензія зачитуються головою або одним з членів ДЕК. На захист дипломної роботи студент готує доповідь (до 10-12 хвилин), а також наочність (якщо є потреба в цьому): таблиці, схеми, графіки, діаграми, плакати тощо. Вказані матеріали обов'язково узгоджуються з науковим керівником.

Під час захисту дипломної роботи студент повинен: стисло обґрунтувати вибір теми, її актуальність, мету і завдання; розкрити теоретичну та практичну значущість дослідження; чітко сформулювати основні висновки та рекомендації; показати ґрунтовні знання першоджерел та наукової літератури з обраної проблеми, всебічне володіння матеріалом дослідження; продемонструвати здатність самостійно аналізувати й узагальнювати результати дослідження; викласти свої міркування з приводу зроблених критичних зауважень із боку рецензента, голови та членів ДЕК.

Студент, зобов'язаний відповісти на запитання голови, членів ДЕК, студентів, присутніх при захисті. Після виступу студента заслуховують відгук наукового керівника, оцінку роботи рецензентом, надається слово бажаним висловити свою думку щодо рівня проведеного дослідження студентом.

Хід захисту фіксується у протоколі ДЕК. Оцінка обговорюється на закритому засіданні ДЕК та оголошується головою ДЕК на відкритому засіданні у присутності членів ДЕК, усієї групи студентів-дипломників.

1.4 Тематика дипломних робіт за спеціальністю «Соціальна робота»

напрямок: соціальна робота з особами, що характеризуються девіантною поведінкою

1. Проблема суїциду: причини та шляхи розв'язання (український контекст).
2. Специфіка девіації в молодіжному середовищі в Україні.
3. Наркозалежність як соціальна проблема і форма девіантної поведінки.
4. Девіантна поведінка підлітків як соціально-психологічне явище та її профілактика.
5. Соціальна робота з наркозалежними людьми: досвід та перспективи.
6. Особливості наркозалежності як соціальної проблеми в сучасному українському суспільстві.
7. Інноваційні стратегії в соціальній роботі з молоддю, схильною до суїцидальної поведінки.
8. Проблеми соціальної роботи з особами із соціопатичною спрямованістю поведінки.

напрямок: соціальна робота з людьми похилого віку

9. Особливості соціальної роботи з людьми похилого віку в Україні.
10. Інноваційні технології в соціальній роботі з людьми похилого віку.

напрямок: соціальна робота з дітьми, підлітками та молоддю

11. Застосування арт-терапії в соціальній роботі з дітьми, які мають фізичні обмеження.

12. Безробіття молоді як фактор девіантної поведінки.

13. Соціальний захист та трудова зайнятість молоді.

напрямок: соціальна робота з людьми, що мають особливі потреби

14. Технології соціальної роботи з людьми, що мають особливі потреби.

15. Стан та перспективи розвитку соціальної роботи з людьми з особливими потребами.

16. Особливості соціальної роботи з онкохворими в Україні.

17. Життя ВІЛ-інфікованих та хворих на СНІД в сучасній Україні: соціологічний вимір.

напрямок: професійна реабілітація соціальних працівників

18. Професійна реабілітація соціального працівника на сучасному етапі в Україні.

напрямок: соціальний захист населення

19. Система соціального захисту в Україні та її структура.

20. Аналіз проблем трудової міграції в сучасній Україні в період фінансової кризи.

21. Бідність як об'єкт соціально-економічної політики в Україні.

напрямок: соціальна робота з сім'ями

22. Соціальна робота з сім'ями в сучасній Україні.

23. Соціальна робота з молодими сім'ями в Україні.

24. Розлучення та його наслідки як соціальне явище та об'єкт соціальної роботи.

25. Соціальна робота з вагітними жінками в Україні.

26. Специфіка соціальної роботи з жертвами сімейного насильства.

27. Соціальна робота з прийомними сім'ями.

28. Сімейна політика в Україні як складова соціального захисту.

29. Соціальна робота з кризовими сім'ями в Україні.

1.5 Тематика дипломних робіт за спеціальністю «Соціологія»

напрямок: аналіз соціальних мереж

1. Парадигмальні засади аналізу соціальних мереж.

2. Еволюція та основні напрями мережевого аналізу.

3. Специфіка мережевої реальності.

4. Особливості застосування мережевого аналізу до вивчення різноманітних явищ української дійсності.

напрямок: соціологія комунікацій

5. Особливості методологічних засад соціології комунікацій.

6. Типологія соціологічних доміант комунікації та умови їхньої актуалізації в різних комунікативних сферах.

7. Специфіка впливу різних мотиваційних чинників комунікації в умовах інтеграції та дезінтеграції суспільства.
 8. Перспективи комунікативних систем в умовах розвитку науково-технічного прогресу в українському суспільстві.
 9. Специфіка впливу мас-медіа на особистість.
 10. Особливості розповсюдження та характеру змін сучасних засобів масової інформації, Інтернет в умовах інформаційного суспільства.
 11. Особливості глобальних комунікацій.
 12. Методологія та методи дослідження соціології комунікацій.
- напрямок: соціологія постмодерну***
13. Методологічні засади основних напрямів постмодерного теоретизування.
 14. Проблеми постмодерного дискурсу в аспекті аналізу соціокультурних трансформацій.
 15. Особливості використання евристичного потенціалу постмодерністських парадигм для осмислення особливостей української соціальної реальності.
- напрямок: соціальні проблеми інновацій***
16. Особливості змісту та характеру інноваційного процесу в сучасному українському суспільстві.
 17. Специфіка впливу інноваційного процесу на соціальну структуру суспільства.
 18. Специфіка провідних стратегій інноваційного процесу.
 19. Особливості впровадження новітніх методів і технологій керівництва організаціями.
- напрямок: соціологія сім'ї***
20. Історичні зміни інституту сім'ї та перспективи у XXI ст.
 21. Специфіка шлюбної міграції та шлюбних технологій.
 22. Особливості впливу засобів масової комунікації на сім'ю.
 23. Сім'я та глобальні комп'ютерні технології.
 24. Перспективи розвитку особистості у сім'ї.
 25. Проблеми "кіберлюдини", генної інженерії та клонування людини у соціогуманітарних науках.
 26. Сім'я та освіта у пошуках ідентичності: культура, етнос, релігія.
 27. Роль сім'ї у формуванні здорового способу життя.
 28. Особливості сімейної політики в Європейському Союзі.
 29. Особливості значення інституту сім'ї в структурі цінностей США.
 30. Особливості сімейної політики у сучасному українському суспільстві.

1.5 Критерії оцінювання дипломних робіт спеціаліста

При оцінюванні дипломної роботи Державна екзаменаційна комісія бере до уваги такі фактори: якість дипломної роботи в цілому (її творчий характер, вміння автора аналізувати теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих практичних рекомендацій); самостійність у розробці проблеми; якість оформлення дипломної роботи (стиль викладу, грамотність,

бібліографія, ілюстративний матеріал); рівень виступу дипломника (чіткість у формулюванні актуальності, мети і завдань роботи, вміння зробити правильні висновки, культура мовлення); відгук керівника та оцінка наукового рівня дослідження рецензентом.

Оцінка “відмінно” виставляється, коли:

- обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконане на належному науково-теоретичному та методичному рівні; одержані результати систематизовані, висновки й рекомендації є переконливими; продемонстровано вільне володіння матеріалом дослідження; оформлення відповідає вимогам Держстандарту України.

Оцінка “добре” виставляється, коли:

- обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконане на достатньому науково-теоретичному та методичному рівні; одержані результати систематизовані, але висновки не є переконливими, або відсутні рекомендації, або є незначні зауваження до оформлення роботи.

Оцінка “задовільно” виставляється, коли:

- тема розкрита повністю, науково-теоретичний та методичний рівень її виконання є прийнятним; одержані результати систематизовані недостатньо, висновки зроблені непереконливо; під час захисту продемонстровано середній рівень володіння матеріалом дослідження; не дотримані всі вимоги оформлення роботи.

Оцінка “незадовільно” виставляється, коли:

- тема розкрита неповністю, науково-методичний рівень роботи низький; одержані результати не систематизовані, висновки зроблені непереконливо; дипломник/магістр погано володіє матеріалом дослідження, неспроможний відповісти на запитання; є суттєві зауваження до оформлення роботи.

Кращі дипломні роботи ДЕК може рекомендувати на конкурс студентських робіт або прийняти рішення про рекомендацію студента-випускника до вступу в аспірантуру. Найбільш вагомими результатами дипломних робіт можуть публікуватися у збірниках студентських наукових праць, вісниках та інших наукових виданнях, а також рекомендувати для застосування в лекційних курсах та на семінарсько-практичних заняттях з тих чи інших дисциплін спеціальності.

2.МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

2.1 Основні етапи, особливість та вимоги до виконання магістерської підготовки

Магістерська дисертація є завершальним етапом вищої професійної освіти, тому вона повинна забезпечувати не тільки закріплення академічної культури, але й необхідну сукупність методологічних знань та методичних навичок у обраній галузі професійної діяльності. Основна увага приділяється оволодінню вміннями та навичками науково-дослідної роботи (організації та проведенню дослідження, систематизації та оформленню його результатів).

Магістерська дисертація має бути спрямована на дослідження певних особливостей, властивостей об'єкту, містити сукупність результатів наукових досліджень, мати внутрішню єдність і свідчити про те, що автор володіє сучасними методами і здатний самостійно проводити наукові дослідження на підставі отриманих знань, умінь і досвіду [5, 26].

Метою магістерської дисертації є систематизація та поглиблення знань про процес наукового дослідження та оформлення і використання його результатів, розвинення умінь науково-дослідної діяльності.

В результаті підготовки магістерської дисертації магістри повинні набути наступних знань та умінь.

Магістри мають знати:

- * методологію наукового дослідження;
- * загальнонаукові та емпіричні методи наукових досліджень;
- * зміст процесу та основних етапів наукового дослідження;
- * вимоги до оформлення результатів наукового дослідження.

Магістри мають уміти:

- * здійснювати організацію наукового дослідження;
- * застосовувати загальнонаукові та емпіричні методи в процесі наукового дослідження;
- * здійснювати систематизацію та оформлення результатів дослідження;
- * аналізувати можливості впровадження результатів дослідження в практичну діяльність.

Магістерська дисертація за змістом, структурою має бути узгодженою з відповідними вимогами ВАК України до кандидатських дисертацій, а за оформленням – вимогам ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» [6;7].

Організаційно виконання дисертації магістра здійснюється у декілька етапів:

Перший етап – підготовчий, протягом першого семестру навчання.

Підготовка на цьому етапі починається з вибору теми дослідження та наукового керівника із професорсько-викладацького складу профільної кафедри. Орієнтовна тематика магістерських дисертацій із спеціальності

«соціальна робота» пропонується кафедрою, але магістр може запропонувати власну тему з урахуванням своїх науково-практичних інтересів, попередньо узгодивши її з науковим керівником. Обравши тему магістерської дисертації, магістр подає на ім'я завідувача кафедри політології, соціології та соціальної роботи заяву із зазначенням обраного напрямку та наукового керівника. Вибір теми та наукового керівника повинен бути здійсненим вчасно, не пізніше терміну, встановленого положенням про магістратуру. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення щодо затвердження напрямку магістерської роботи та призначення наукового керівника. Останнім кроком підготовчого етапу є складання плану наукової роботи та графіку її виконання на першій рік навчання в магістратурі, а також заповнення індивідуального навчального плану магістранта. Індивідуальний план, підписаний магістрантом та науковим керівником, затверджується завідуючим випускаючої кафедри та деканом (див. Додаток №8).

Другий етап - основний, протягом другого року навчання.

У вересні (денна форма навчання), січні (заочна форма навчання) магістранти повинні остаточно визначитись з темою магістерської дисертації та отримати завдання (див. Додаток №7). Списки студентів з затвердженими кафедрою темами магістерських дипломних робіт та науковими керівниками затверджуються рішенням Вченої ради факультету [8]. Не пізніше ніж за два місяці до захисту видається відповідний НАКАЗ ректора університету (на початку березня для студентів заочної форми навчання, на початку грудня для студентів денної форми навчання).

На цьому етапі робота повинна бути повністю виконана та подана керівникові для перевірки.

Заключний етап. На цьому етапі магістрант отримує відгук керівника, проходить попередній захист на кафедрі, отримує рецензії на магістерську дисертацію (2 рецензії) (див. Додаток №13, Додаток №14), візу завідувача випускаючої кафедри про допуск, подає роботу та всі необхідні документи (за два дні до захисту).

Основними формами навчальної роботи у магістратурі є: оглядові проблемні лекції; індивідуальні навчальні заняття та консультації наукового керівника; науково-навчальні семінари з окремих тем, розділів навчальних дисциплін і досліджень, що проводяться на кафедрі та її підрозділах; самостійна робота, у тому числі проведення досліджень за затвердженою темою і підготовка магістерської роботи; участь у студентських Днях науки, в тому числі факультету, у роботі Наукового товариства студентів та аспірантів, у наукових конференціях; публікація наукових статей та тез виступів на наукових конференціях (не менше двох).

Формами звітності магістрантів про виконання навчального плану є: складання іспитів і заліків; підготовка і захист рефератів, звітів про виконання наукових досліджень; публікація тез доповідей на студентських

Днях науки та наукових конференціях, а також публікацій наукових статей (не менше двох); захист магістерської дисертації.

Науковий керівник надає постійну допомогу магістрам з усіх питань підготовки дисертації: у остаточному формулюванні теми, розробці її концепції, методики проведення дослідження; у відборі та опрацюванні необхідної літератури, довідкових та архівних матеріалів, інших джерел з теми дисертації; у розробці індивідуального плану-графіку на весь період підготовки магістерської дисертації, а також затверджує та контролює його виконання; у складанні плану дисертації, виборі об'єкта дослідження; у формуванні Завдання (див. Додаток №7).

Науковий керівник протягом підготовки магістра контролює його самостійну роботу; проводить систематичні консультації. Після завершення роботи над дисертацією науковий керівник дає письмовий відгук на магістерську дисертацію та готує магістра до захисту. Для дипломних робіт спеціалістів функції наукових керівників є такими ж.

Консультантами з окремих розділів дипломної роботи магістра можуть призначатися професори, доценти, науковці, викладачі університету та інших учбових закладів освіти III - IV рівня акредитації, висококваліфіковані фахівці центральних та місцевих державних органів. Консультанти перевіряють відповідну частину виконаної студентом роботи і підписують її.

2.2 Вимоги до змісту та оформлення магістерських дисертацій

Магістерська дисертація є самостійною науково-дослідною роботою, що виконує кваліфікаційну функцію. Тому, магістерська дисертація, з одного боку, має узагальнюючий характер і є підсумком підготовки магістра, з другого – повинна віддзеркалювати самостійне наукове дослідження студента.

Магістерська дисертація присвячується дослідженню певного об'єкту в соціальній роботі або соціології, а саме - його характеристик, властивостей, які складають предмет дослідження. Магістерська дисертація є кваліфікаційною роботою із спеціальності «соціальна робота», «соціологія», тому вона має бути спрямована на вирішення конкретних наукових або прикладних завдань відповідної спеціальності. Зміст дисертації має відповідати її темі та передбачає: формулювання наукової проблеми; об'єкта та предмета; мети та завдань дослідження; аналіз статей та інших публікацій за темою дослідження; обґрунтований вибір методики дослідження; науковий аналіз отриманих результатів та їхню систематизацію; оцінювання теоретичного та прикладного значення; апробацію отриманих результатів і висновків у наукових статтях, доповідях на конференціях та семінарах. Дисертація повинна презентувати володіння магістрантом сучасними інформаційними технологіями при проведенні досліджень та оформленні кваліфікаційної роботи.

Назва магістерської дисертації повинна бути короткою, відповідати обраній спеціальності та суті вирішеної наукової проблеми, вказувати на мету дисертаційного дослідження і його завершеність. У назві не бажано використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Треба уникати назв, що починаються зі слів «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...», «Деякі питання...», «Матеріали до вивчення...», «До питання...» тощо, в яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Структура магістерської дисертації

1. Титульний аркуш.
2. Завдання
3. Реферат.
4. Зміст.
5. Перелік умовних позначень.
6. Вступ.
7. Основна частина (3 розділи та підрозділи).
8. Висновки та рекомендації.
9. Список використаних джерел.
10. Додатки (за необхідності).

Титульний аркуш оформляється за формою МД-2, у відповідності до теми дослідження зазначається бібліографічний код УДК (див. Додаток №5, Додаток №6). До захисту магістерської дисертації завідувачем кафедри допускаються лише ті роботи, до яких додаються: висновки за результатами попереднього захисту дисертації, реферат дисертації, відгук наукового керівника та рецензія у відповідності до вимог, що віддзеркалені у зразках цих документів (див. Додаток № 10, Додаток №11, Додаток №12, Додаток №13, Додаток №14).

Завдання до магістерської дисертації виписуються у відповідності до форми МД-3 (Додаток №7), затверджується завідувачем кафедри та видається магістранту на першому тижні науково-дослідної практики і безпосередньої підготовки магістерської дисертації.

У завданні зазначається:

– **тема магістерської дисертації** та наказ по університету, яким її затверджено. Вона повинна бути стислою, конкретною, відповідати предмету дослідження, тобто тій дослідницькій роботі, яку повинен здійснити магістрант щодо об'єкта дослідження. У назві не бажано використовувати ускладнення чи узагальнюючу термінологію та використовувати такі слова, як «дослідження...», «аналіз...», «вивчення...», «питання...», «проблеми...»;

– **термін здачі** студентом закінченої роботи, який встановлюється рішенням кафедри або вченої ради факультету з урахуванням часу, необхідного для отримання відгуку керівника, двох рецензій, візи завідувача кафедри про допуск до захисту та подання секретарю ДЕК не пізніше ніж за два дні до захисту дисертації;

– **об'єкт дослідження** зазначається як елемент соцієтальної системи, який повинен належати до класу узагальненого об'єкту діяльності фахівця з соціальної роботи.;

– **предмет дослідження** зазначається у вигляді властивостей, особливостей, характеристик, специфіки, функцій об'єкту дослідження, що є конкретизацією наукової проблеми, яка впливає із завдань дослідження;

– **перелік питань, які мають бути розроблені**, зазначаються як коло конкретних завдань, послідовність і зміст яких визначають структуру магістерської дисертації. Їх формулювання має бути здійснено за допомогою таких слів: «Вивчити..», «Дослідити..», «Провести аналіз...», «Обґрунтувати...» тощо;

– **перелік публікацій**. Подається перелік назв та видів (наукові статті, тези доповідей) запланованих публікацій за темою магістерської дисертації;

– **перелік ілюстративного матеріалу**. Зазначається його наявність або його відсутність. За умов майбутньої наявності, подаються орієнтовні назви складових ілюстративного матеріалу (плакати, креслення, комп'ютерні засоби тощо), що мають відображати основні положення результатів дослідження.

Другою сторінкою диплому є зміст, в якому подається найменування і номери початкових сторінок усіх структурних одиниць диплому (вступу, розділів, підрозділів, висновків, списку літератури та додатків) (див. Додаток №9). Заголовки змісту повинні бути ідентичними заголовкам та підзаголовкам у тексті, тобто їх не можна скорочувати та редагувати.

Перелік умовних позначень.

Якщо в дисертації вжито специфічну термінологію, а також використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий в дисертації у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом. Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять, наприклад, скорочення, справа - їх детальне розшифрування. За наведення у дисертації спеціальних термінів, скорочень, символів, позначень менше трьох разів, їх перелік не складають, а розшифрування наводять у тексті при першому згадуванні.

Відповідальною частиною написання дисертації є вступ.

Основні структурні елементи вступу:

1. Актуальність теми дослідження.
2. Об'єкт і предмет дослідження.
3. Мета і завдання дослідження.
4. Наукова розробленість проблеми дослідження.
5. Методи дослідження.
6. Наукова новизна результатів, одержаних в дисертації.
7. Теоретична цінність роботи.
8. Практична цінність роботи.
9. Структура магістерської роботи.
10. Апробація результатів дисертації

Актуальність теми дослідження.

Цей структурний елемент розкриває сутність і стан наукової проблеми, її значущість, підстави і вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Шляхом критичного аналізу та стану дослідження проблеми обґрунтовують актуальність і доцільність роботи для розвитку науки, особливо на користь України.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єкт дослідження — це процес або явище, елемент соціальної системи, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення (для соціологічних наук в цілому). Щодо соціальної роботи, то об'єктом дослідження, як правило, виступає певна соціальна група, яка безпосередньо буде вивчатися.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкту і визначає тему дисертації, яка зазначається на титульному аркуші. Предмет дослідження — це система закономірностей, зв'язків та відносин, особливостей певних видів діяльності, що містять проблему дослідження.

Наприклад. **Тема дипломної роботи – «СУЧАСНА СИСТЕМА СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ДЛЯ СІМЕЙ, ЩО ВИХОВУЮТЬ ДІТЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ ФІЗИЧНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ, В УКРАЇНІ»**

Об'єкт дослідження: сім'ї, які виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями.

Предмет дослідження: сучасна система соціальних послуг для сімей, що виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями в Україні.

Мета і завдання дослідження

Метою дисертації є запланований результат дослідження, а завдання є алгоритмом досягнення мети дослідження. Не слід формулювати мету за допомогою таких слів, як: «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

Наприклад, для зазначеної раніше теми дисертації мета та завдання будуть формулюватися наступним чином.

Метою дослідження є: визначення особливостей сучасної системи соціальних послуг для сімей, що виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями в Україні та напрямів її можливого розвитку.

Досягнення мети передбачає вирішення таких **завдань**:

1) систематизувати теоретичні підходи, моделі та напрями дослідження дитячої інвалідності в сучасному світі;

2) розкрити особливості родин, що виховують дітей з обмеженими можливостями та взаємного впливу неповносправної дитини та сім'ї;

3) проаналізувати теоретико-методологічні підходи до можливостей надання соціальної допомоги дітям з обмеженими фізичними можливостями та їх сім'ям тощо.

Наукова розробленість проблеми дослідження.

Магістрант повинен показати свою поінформованість у нових наукових розробках зі своєї проблеми дослідження, простежити дискусійні аспекти теми, виявити своє ставлення до них.

Методи дослідження зазначаються у магістерській дисертації як перелік використаних методів дослідження для досягнення сформульованої в роботі мети, змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом (детальніше див.стор.10). Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна результатів, одержаних в дисертації.

Подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих здобувачем особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

Кожне наукове положення чітко формулюють, виокремлюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої при цьому новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно (без нагромодження дрібних і таких, що затемнюють його сутність, деталей та уточнень). У жодному випадку не можна вдаватися до викладу наукового положення у вигляді анотації, коли просто констатують, що в дисертації зроблено те й те, а сутності і новизни із написаного виявити неможливо. Подання наукових положень у вигляді анотацій є найбільш поширеною помилкою здобувачів при викладенні загальної характеристики роботи.

Теоретична цінність роботи.

Усі наукові положення з урахуванням досягнутого ними рівня новизни є теоретичною основою (фундаментом) вирішеної в дисертації наукової завдання або наукової проблеми.

Практичне значення одержаних результатів.

У дисертації, що має теоретичне значення, потрібно подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а в дисертації, що має прикладне значення — відомості про практичне застосування отриманих результатів або рекомендації, як їх використати. Визначаючи практичну цінність здобутих результатів, необхідно подати інформацію про ступінь їх готовності до використання або масштабів використання.

Структура магістерської роботи.

У цьому компоненті вказується безпосередня структура магістерської дисертації із зазначенням кількості найменувань джерел у списку використаних джерел та кількості сторінок повного обсягу роботи (без додатків).

Апробація результатів дисертації

У відомостях про апробацію результатів вказується, на яких наукових (міжнародних, всеукраїнських) конференціях, семінарах (міжнародних,

всукраїнських) оприлюднені результати досліджень, що включені до магістерської дисертації.

Основна частина дисертації складається, зазвичай, із трьох розділів, які поділяються на кілька підрозділів. У *першому розділі* викладаються теоретико-методологічні і методичні положення з обраної теми дослідження, означається проблемне поле. Автор роботи повинен підкреслити основні стадії розвитку наукової думки з своєї проблеми, показати поінформованість у нових теоретичних розробках з проблеми дослідження, виявити дискусійні і невирішені аспекти теми дослідження. Даний розділ є основою для дослідження прикладних питань, тому в ньому повинні визначатися методологічні підходи, методи соціологічного аналізу, регулювання, прогнозування майбутніх станів об'єкту дослідження.

У *другому розділі* дається структурна і функціональна характеристика об'єкту, здійснюється порівняльний, структурний та динамічний аналіз основних показників, що віддзеркалюють фактичний стан і розвиток об'єкту дослідження. Особливу увагу слід звернути на виявлення позитивних й негативних тенденцій та чинників, що обумовлюють певний стан об'єкту дослідження.

Третій розділ репрезентує інноваційний проект магістра.

Він містить матеріал, який обґрунтовує розроблені проектні рішення, рекомендації та методики спрямовані на розв'язання проблеми, визначеної у темі магістерської роботи, на конкретному соціальному об'єкті.

Висновки та рекомендації.

У завершальній частині магістерської дисертації необхідно у відповідності до поставлених завдань і структури роботи стисло сформулювати основні думки та практичні рекомендації за результатами дослідження. Висновки починаються з короткої характеристики оцінки стану проблеми, потім наводяться основні результати дослідження, на основі якісних та кількісних показників даються рекомендації та визначаються напрями вирішення проблем.

В цілому стиль магістерської дисертації повинен бути вільним від суб'єктивності, виклад авторських пропозицій бажано вести від третьої особи (напр. «автор вважає»), «виявлена залежність...» тощо.

Список використаних джерел (див. Додаток №15).

Список використаних джерел має бути сформований у порядку посилань у тексті. Бібліографічний опис джерел, при цьому кожне джерело має бути відбито в тексті дисертації, складають у відповідності до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи та вимог ВАК України (Бюлетень ВАК України, 2008, №3).

Список джерел фактологічного матеріалу (за необхідності).

Додатки (за необхідності).

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, який є необхідним задля повноти сприйняття магістерської дисертації: матеріали, які через великий обсяг або форму подання не можна включити до основної

частини; додаткові ілюстрації та таблиці; копії документів тощо. Додатки оформляють як продовження роботи на наступних її сторінках, розташовуючи їх в порядку появи посилань у тексті. Кожен додаток починається з нової сторінки і має змістовний заголовок, який друкується вгорі сторінки маленькими літерами. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток __» і велика літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер Г', Є, І, і, Й, О, Ч, Ь, наприклад, „Додаток А”, „Додаток Б” тощо. Єдиний додаток позначається як Додаток А. Текст кожного додатка за потреби може бути поділений на розділи й підрозділи, пронумеровані у межах кожного додатка: перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А.2 — другий розділ додатка А; В.3.1 — підрозділ 3.1 додатка В.

Ілюстрації, таблиці і формули, розміщені в додатках, нумерують у межах кожного додатка, наприклад: рис. Д.1.2 — другий рисунок першого розділу додатка Д); формула (А. 1) — перша формула додатка А.

Магістерська дисертація має бути набраною на комп'ютері і мати обсяг 100-110 стор. стандартних аркушів (формат А4).

2.3 Вимоги до змісту та оформлення реферату

Написання реферату - заключний етап виконання магістерської роботи перед поданням її до захисту. Призначення реферату - ознайомлення членів ДЕК та присутніх на захисті наукових працівників з методикою дослідження, фактичними результатами і основними висновками роботи. Реферат друкують державною мовою. Реферат має стисло, але досить ґрунтовно розкривати основний зміст роботи, в ньому не повинно бути надмірних подробиць, а також інформації, якої нема в роботі. Реферат - своєрідна візитна картка магістерської дисертації. У ньому викладають основні ідеї та висновки магістерського дослідження, внесок автора у проведенне дослідження, ступінь новизни і практичну значущість результатів дослідження.

Структурно реферат складається із загальної характеристики роботи, коротко викладеного змісту, висновків та рекомендацій, списку опублікованих автором праць та доповідей за темою магістерської дисертації й анотації українською та англійською мовами.

Текст реферату має відображати зміст дисертації, в такій послідовності:

Актуальність теми.

Розкриття сутності та стану розв'язування наукової проблеми (задачі) та її актуальності й значущості для розвитку соціології та соціальної роботи, обґрунтування доцільності проведення дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Висвітлення зв'язку обраного напрямку досліджень із планами науково-дослідних робіт кафедри, а також із галузевими та (або) державними планами та

програмами. Обов'язково зазначають номери державної реєстрації науково-дослідних робіт, а також і роль автора у виконанні цих науково-дослідних робіт.

Мета й завдання дослідження.

Формулювання мети роботи і завдання, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети (не слід формулювати мету як «дослідження...», «вивчення...» тощо, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету).

Мета - це запланований результат дослідження. Виконуючи наукову роботу слід пам'ятати, що «метою будь-якої наукової праці ... є виявлення нових фактів, висновків, рекомендацій, закономірностей або ж уточнення відомих раниш, але недостатньо досліджених».

Отримати заплановані результати, поступово досягти поставленої мети можна шляхом її деталізації у вигляді певної програми цілеспрямованих дій - завдань дослідження. Завдання дослідження формулюються в двох варіантах: перший - у вигляді самостійно закінчених етапів дослідження; другий - як послідовне вирішення окремих проблем наукового дослідження у відношенні до загальної проблеми всієї магістерської дисертації. Формулювати й конкретизувати задачі слід дуже ретельно, оскільки опис їхнього вирішення становить зміст підрозділів кожного з розділу дисертації.

Об'єкт дослідження.

Визначення об'єкту та предмету дослідження як категорій наукового процесу. Об'єкт дослідження - це певні процеси, система, явища тощо, що породжують проблемну ситуацію й обрані для дослідження.

Предмет дослідження.

Предметом дослідження є певні властивості, характеристики об'єкту на які безпосередньо спрямовано саме дослідження, оскільки предмет дослідження визначає тему дисертації, яка фіксується на титульному аркуші.

Методи дослідження.

Подання переліку використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко й змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дасть змогу пересвідчитися в логічності та прийнятності вибору саме цих методів.

Наукова новизна отриманих результатів.

Подають коротку анотацію нових здобутків (рішень, висновків), отриманих магістрантом особисто. Необхідно показати відмінність отриманих результатів від відомих ранише, підкреслити ступінь новизни.

Практичне значення отриманих результатів.

Подання відомостей про застосування результатів досліджень або рекомендації щодо їхнього впровадження (використання). Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, у яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Апробація результатів дисертації.

Вказується, на яких наукових конференціях, семінарах оприлюднені результати досліджень, що включені до дисертації.

Публікації.

Зазначається, у яких статтях у наукових журналах, збірниках наукових праць, матеріалах і тезах конференцій, патентах опубліковані результати дисертації.

Оформлення реферату.

За обсягом реферат має бути приблизно 7-9 сторінок.

На титульному листі подаються: назва випускаючої кафедри, прізвище, ім'я, по батькові магістранта; шифр і найменування спеціальності заголовком «Реферат магістерської роботи»; з теми: „.....”, місто, рік. (див Додаток №.), підписи магістранта і наукового керівника.

Номери сторінок проставляються в центрі верхнього краю сторінки. Нумерація починається з цифри 1 на першій сторінці, де міститься загальна характеристика роботи.

Структурні частини реферату не нумерують, їх назви друкують великими літерами симетрично до тексту.

2.4 Складові підготовки до захисту магістерських дисертацій

Завершена магістерська дисертація подається науковому керівникові, який готує відгук на роботу. Магістерська дисертація, підписана автором, з заповненими завданнями, відгуком наукового керівника, здається на кафедру не пізніше ніж за два тижні до захисту. Після цього кафедрою вирішується питання щодо можливості допуску магістерської дисертації до захисту і передачі її на зовнішнє рецензування. Після отримання рецензій (2 рецензії) від рецензентів магістр здає роботу секретарю Державної екзаменаційної комісії.

Рецензування магістерських дисертацій і підготовка доповіді на захист магістерської дисертації.

Рецензія – це відгук про магістерську дисертацію, в якій критично оцінюють основні положення і результати дослідження, що рецензується (див. Додаток №13). На магістерську дисертацію готуються дві зовнішні рецензії.

Вимоги до рецензії на магістерську дисертацію

Зовнішня рецензія на дипломну магістерську роботу дається у вільній формі. Обсяг рецензії – приблизно 2 сторінок. У рецензії потрібно зробити висновок стосовно відповідності роботи темі дослідження, дати характеристику актуальності роботи, змісту основних ідей, висновків та практичних рекомендацій.

Рецензія може бути написана у вільній формі, але в ній потрібно розглянути та оцінити:

- правильність постановки проблеми, її обґрунтованість, актуальність і значення для практики;

- вміння визначити основні питання і викласти матеріал в логічній послідовності;
- позитивні сторони та недоліки при висвітленні теми (глибина розкриття, повнота вивчення літературних джерел, вміння застосовувати теорію до аналізу практики, навички оволодіння методикою дослідження проблем, тощо);
- новизну та практичне значення висновків і пропозицій;
- самостійність, творчий підхід студента до осмислення теоретичного і практичного матеріалу;
- мову і стилістику;
- вміння користуватися працями класиків вітчизняної та світової науки, документами Уряду, іншими нормативно-правовими актами, бібліографічним апаратом для ілюстрації своїх думок, положень;
- оформлення науково-довідкового апарату і магістерської роботи в цілому (вимоги до оформлення рецензії див. Додаток №14).

Потрібно також охарактеризувати використані в роботі методи та методики; негативні та позитивні сторони роботи; оформлення роботи (особливо схем та додатків).

У висновку рецензент дає загальну оцінку магістерській роботі, вказує на оригінальні та вдалі рішення, визначає, чи відповідає встановленим вимогам до атестаційних робіт магістрів і чи заслуговує оцінки відмінно і присвоєння кваліфікації магістр.

Рецензент вказує свою посаду, науковий ступінь, вчене звання, місце праці, прізвище, ім'я, по батькові. Підпис завіряється по місцю роботи.

Вимоги до доповіді на захисті магістерської дисертації

Доповідь магістранта повинна бути розрахована за часом: 15-20 хвилин; сутнісними елементами; аргументація має віддзеркалювати основні наукові положення автора, їх теоретичну цінність та практичне значення, висновки й рекомендації, бути короткою і чіткою. Рекомендується виділяти основні положення доповіді, не деталізувати її окремі аспекти. Найважливішим у доповіді є зміст і наукова аргументація. Відповідати на запитання комісії треба коротко, проявляти скромність в оцінюванні свого наукового внеску, проявляти витриманість і статичність навіть у випадку різких негативних виступів опонентів або членів комісії.

2.5 Тематика магістерських дисертацій за спеціальністю «Соціальна робота»

напрямок: соціальна робота з дітьми, підлітками та молоддю

1. Проблема соціальної адаптації дітей-сиріт в реаліях сучасної України.
2. Соціальна реабілітація дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, як шлях до життєтворчості особистості.
3. Позанавчальна соціалізація як важлива складова формування соціально-адаптованих підлітків.

4. Проблема захисту дітей від жорстокого поводження в умовах трансформації сучасного українського суспільства.
5. Лібералізація форм роботи з дітьми-інвалідами в контексті трансформаційних процесів в Україні.
6. Інноваційні стратегії в соціальній роботі з молоддю, схильною до суїцидальної поведінки.
7. Соціальна робота з формування здорового способу життя в службах для дітей, сім'ї та молоді.
8. Порівняльна характеристика підходів до соціальної роботи з дітьми України та США.

напрямок: соціальна робота з прийомними сім'ями

9. Приймна сім'я як соціальне середовище виховання дитини: сутність, значення, перспективи.
10. Приймна сім'я як альтернативна форма виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

напрямок: гендерні аспекти соціальної роботи

11. Ідея всебічного розвитку особистості у теоретичних та практичних аспектах соціальної роботи.
12. Концептуалізація гендерної політики в українській сім'ї як складова соціальної роботи.

напрямок: соціальна робота з сім'ями

13. Трансформація шлюбних установок молоді в сучасному українському соціумі: соціологічний дискурс проблеми.

напрямок: соціальна робота з людьми похилого віку

14. Особливості соціального захисту людей похилого віку в умовах трансформації українського суспільства.

напрямок: соціальна робота з жертвами насильства

15. Аналіз сучасних методик соціально-психологічної реабілітації жінок, що зазнали насильства в сім'ї.
16. Інноваційні технології у попередженні насильства як соціально-комунікативного феномену.

напрямок: соціальна реклама в соціальній роботі

17. Соціальна реклама на українському телебаченні: минуле, сучасне та перспективи розвитку.
18. Роль та значення соціальної реклами в практиці соціальної роботи.
19. Генеза та аналіз ефективності соціальної реклами в Україні.

напрямок: проблеми професійної адаптації та професійного успіху соціальних працівників

20. Комунікативна компетентність фахівця з соціальної роботи як умова попередження синдрому професійного вигорання.
21. Особливості застосування соціально-психологічного тренінгу у підготовці та підвищенні кваліфікації соціальних працівників.
22. Професіоналізація соціальної допомоги як пріоритет розвитку соціальної допомоги в Україні.

напрямок: етика соціальної роботи

23. Значення етичних цінностей та принципів у професійній діяльності соціальних працівників.

24. Етнічна толерантність в Україні через призму міграційних процесів.

напрямок: соціальна робота з людьми з особливими потребами

25. Арт-терапія як спосіб інтеграції дітей-інвалідів у суспільство.

26. Сучасна система соціальних послуг для сімей, що виховують дітей з обмеженими фізичними можливостями в Україні.

напрямок: соціальна реабілітація

27. Соціальна реабілітація жертв деструктивних культів в умовах трансформації українського суспільства.

напрямок: соціальна благодійність у соціальній роботі

28. Благодійність як соціально-культурне явище українського суспільства.

напрямок: соціальні аспекти функціонування організацій

29. Ефективність соціальної складової в роботі організацій.

напрямок: соціальна робота з людьми, які потрапили в кредитну залежність

30. Особливості соціальної роботи з людьми, які потрапили в кредитну залежність.

2.6 Тематика магістерських досліджень за спеціальністю «Соціологія»

напрямок: пізнавальні технології в соціології

1. Особливості тлумачення соціальних явищ за допомогою різноманітних парадигмальних засад класичної та сучасної соціології.

2. Специфіка дослідницьких стратегій, пізнавальних ідеалів і наукових стандартів сучасної соціології.

напрямок: інституціональна соціологія

3. Специфіка інституціональної структури сучасного українського суспільства.

4. Особливості взаємодії соціальних інститутів та громадянського суспільства у сучасному українському суспільстві.

5. Особливості механізмів утвердження культури толерантності та громадянського консенсусу.

6. Порівняльний аналіз інституціональної структури сучасного українського суспільства та країн Європейського Союзу в контексті інтегративних процесів.

напрямок: теорія соціальних змін

7. Еволюція теорій соціальних змін у західній та вітчизняній соціології.

8. Методологічні засади дослідження соціальних трансформацій.

9. Особливості процесів трансформації сучасного українського суспільства.

напрямок: новітні соціологічні теорії

10. Методологічні засади провідних напрямів сучасного соціологічного теоретизування.

11. Специфіка осмислення ідей сучасної соціологічної теорії крізь призму особливостей українського суспільства.

напрямок: соціологія права

12. Класичні та сучасні соціологічні інтерпретації сутності й функцій права.

13. Особливості провідних теорій європейської школи соціології права.

14. Особливості провідних концепцій американської соціології права.

15. Особливості провідних напрямів становлення та розвитку української соціології права.

16. Специфіка «прав людини і громадянина» в контексті формування правових норм а юридичних інституцій.

напрямок: соціологія злочинності

17. Еволюція соціологічних концепцій злочинності як соціального явища.

18. Порівняльний аналіз соціальних аспектів злочинності в сучасному українському суспільстві та країнах ЄС.

19. Особливості дослідження проблем становлення та розвитку системи правових інститутів та правовідносин сучасного українського суспільства.

напрямок: соціологічний аналіз глобалізації

20. Методологічні засади соціологічних інтерпретацій глобалізації.

21. Глобальні комунікації та їх вплив на соціальний простір.

22. Особливості трансформації соціального простору під впливом глобалізації та регіоналізації.

23. Перспективи українського суспільства в контексті глобалізаційних тенденцій.

24. Соціокультурні трансформації суспільств, соціальних спільнот та особистості в контексті глобалізації.

напрямок: соціокультурний розвиток людства

25. Специфіка методологічних засад розуміння феномену культури.

26. Особливості культурних практик в контексті множинності культур.

27. Особливості тенденцій світових та українських соціокультурних трансформацій.

напрямок: соціологія рекламної діяльності

28. Специфіка впливу реклами на соціальний простір сучасного суспільства.

29. Особливості взаємодії національної культури, мистецтва та реклами в сучасному українському суспільстві.

30. Особливість застосування соціологічних методів дослідження в процесі розробки стратегії й тактики рекламного дискурсу.

напрямок: публік рілейшнз

31. Особливості публік рілейшнз (ПР) як комунікативної системи управління суспільними зв'язками та суспільними відносинами в сучасній Україні.

32. Технології публік рілейшнз в умовах криз та катастроф.

33. Особливості ПР у різних культурно-генетичних середовищах.

напрямок: організаційні форми інноваційної діяльності

34. Особливості сучасних організаційних форм інноваційної діяльності в українському суспільстві.

35. Специфіка дослідження організаційних форм інноваційної діяльності в університетському закладі.

36. Особливості структурних складових технопарків, технополісів тощо.

37. Специфіка провідних напрямів інноваційного розвитку науково-технічної галузі сучасного українського суспільства.

напрямок: соціологія трудової кар'єри

38. Методологічні засади класичних та сучасних концепцій праці та професії.

39. Особливості основних етапів трудової адаптації як чинника успішної кар'єри.

40. Особливості впливу основних чинників планування та управління трудовою мобільністю на функціонування сучасного українського суспільства.

2.7 Критерії оцінювання магістерських дисертацій

При оцінці роботи використовуються наступні критерії:

1. Актуальність теми.
2. Наукова новизна отриманих результатів.
3. Правильне використання понятійного та термінологічного апарату.
4. Використання фахової літератури.
5. Узагальнення досвіду функціонування соціальної сфери.
6. Використання закордонного досвіду.
7. Логічність викладання матеріалу.
8. Обґрунтованість висновків.
9. Практична значущість пропозицій.
10. Оформлення роботи відповідно до вимог.

Магістерська дисертація повинна бути написана літературною мовою з використанням наукових термінів (які транслітеровані з іноземних мов), що відповідають обраній спеціальності; містити цитати, запозичені із статей, монографій та з мережі Інтернет. Вона не повинна мати копійчастий характер.

Магістерська дисертація з ознаками плагіату рішенням державної екзаменаційної комісії знімається з розгляду, виставляється незадовільна оцінка, а захист нової (на іншу тему) можливий не раніше ніж через рік.

Оцінюючи магістерську дисертацію, комісія враховує не лише якість самого наукового дослідження, а його наукову новизну, практичну значимість, здатність аргументовано захищати власні погляди, сформульовані положення, висновки та пропозиції, а також відповідність оформлення встановленим вимогам. Велике значення також має загальний рівень підготовки магістранта; володіння культурою захисту дисертації;

повнота та ґрунтовність відповідей на запитання членів ДЕК; зауваження та пропозиції, що містяться у відгуках наукового керівника та рецензентів.

Робота, в якій розкрито тему, прореферовано використані джерела, здійснено аналіз певної інформаційної та статистичної бази даних, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище "задовільно".

Робота, в якій зроблено власну оцінку використаних джерел, самостійно проаналізовано підібраний статистичний матеріал, звітні дані підприємства/організації, на базі якого досліджувалася тема, зроблені висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на "добре".

Робота, в якій зроблено власну оцінку різноманітних джерел, використані кількісні методи дослідження, побудована формалізована модель проблеми, зроблені власні дослідження, розрахунки і на їх основі - аргументовані висновки та обґрунтовані пропозиції, а студент опублікував результати наукового дослідження у наукових виданнях або матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на "відмінно".

Магістерська дисертація оцінюється за п'ятибальною шкалою. Рішення щодо підсумкової оцінки приймається більшістю голосів членів ДЕК за результатами публічного захисту з урахуванням висновків наукового керівника та рецензентів.

Студент, який не захистив у затвердженій строк магістерську дисертацію, має право на повторну атестацію в наступний термін роботи ДЕК протягом трьох років після закінчення університету. У випадку, коли захист дипломної магістерської роботи визнається незадовільним, ДЕК встановлює, чи може студент подавати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він повинен підготувати магістерську дисертацію за новою темою.

Література

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 серпня 1998 р. № 1247 «Про розроблення державних стандартів вищої освіти». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.naiu.kiev.ua/tslc/pages/zakon/p_1247.htm.
2. Положення про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту), затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 20 січня 1998 р. № 65. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=65-98-%EF>
3. Положення про організацію навчального процесу в НТУУ «КПІ»/ Уклад.: Г.Б.Варламов, В.П.Головенкін, В.І.Имофеев, В.І.Шеховцов. За заг.ред. акад. Ю.І.Якименка. - : К.: НТУУ «КПІ», ВПІ ВПК «Політехніка», 2004. – 72с.
4. Положення про магістратуру НТУУ «КПІ»: К.: НТУУ «КПІ», ВПІ ВПК «Політехніка», 2007. – с.
5. Рекомендації щодо змісту і структури магістерських дисертацій / Уклад. В.П.Головенкін. За заг.ред. акад. Ю.І.Якименка. - : К.: НТУУ «КПІ», ВПІ ВПК «Політехніка», 2010. – 28с.
6. Основні вимоги до дисертацій та авторефератів дисертацій /Бюлетень ВАК України. – 2007. - №6 - С.9-17.
7. ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://normativ.net.ua/types/t doc2746.php>
8. Коваль О.А., Красношарпа В.В. Методичні рекомендації до написання дипломних робіт магістра за спеціальністю 8.000007 «Адміністративний менеджмент». – К.: НТУУ «КПІ», 2008. – 20 с.
9. Головенкін В.П. Перспективи удосконалення магістратури – в зб.: Болонський процес: стан та перспективи розвитку вищої освіти в Україні [Текст]: зб. тез доповідей ІХ всеукр. наук.-метод. конф. 18-19 листоп. 2010 р., Київ. ч. І / М-во освіти, науки України, нац. техн. Ун-т України «Київ. політехн. ун-т», Київ. нац. ун-т ім. Т.Шевченка. - К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 292 с.

ДОДАТКИ

Додаток 1.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

**Факультет соціології і права
кафедра політології, соціології та соціальної роботи**

Реєстраційний № _____

До захисту допущено

*Завідувач кафедри політології,
соціології та соціальної
роботи, д.філос.н., проф.
Димитрова Л.М.*

/підпис /

« ____ » _____ 201 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

освітньо-кваліфікаційного рівня *«спеціаліст»*
з напрямку підготовки (спеціальності) *7.13010201 «Соціальна робота»*
на тему: « _____ »

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Консультант:

(назва розділу ДР) (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011 р.

Додаток 2.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

**Факультет соціології і права
кафедра політології, соціології та соціальної роботи**

Реєстраційний № _____

До захисту допущено

*Завідувач кафедри політології,
соціології та соціальної
роботи, д.філос.н., проф.
Димитрова Л.М.*

/підпис /

« ____ » _____ 2011 р.

ДИПЛОМНА РОБОТА

освітньо-кваліфікаційного рівня *«спеціаліст»*
з напрямку підготовки (спеціальності) **7.03010101 «Соціологія»**
на тему: « _____ »

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Консультант:

(назва розділу ДР) (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011 р.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Факультет _____ **соціології і права** _____
(повна назва)
Кафедра _____ **кафедра політології, соціології та соціальної роботи** _____
(повна назва)
Напрямок підготовки _____ **1301** _____ **спеціаліст** _____
(код, назва)
Спеціальність _____ **7.13010201 «Соціальна робота»** _____
(код, назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ **Димитрова Л.М.** _____
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 201 __ р.

ЗАВДАННЯ
на дипломну роботу освітньо-кваліфікаційного рівня
«СПЕЦІАЛІСТ»

студенту _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____ затверджено наказом по університету від « _____ » _____ 201

р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи « _____ » _____ 201 __ р.

3. Мета роботи _____

4. Задачі _____

5. Перелік питань, що досліджуються у роботі (формулюються в повному обсязі керівником ДР із попереднім узгодженням (за необхідності) з консультантами; формування питань повинно починатися словами: «Розробити...», «Обґрунтувати...», «Оптимізувати...», «Провести аналіз...», тощо);

а. _____

b. _____

c. _____

d. _____

6. Перелік ілюстрованого матеріалу _____

7. Консультант _____
(вчене звання, ППІ, посада)

8. Дата видачі завдання «__» _____ 201__ р.

Керівник дипломної роботи _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	
1.1. Назва підрозділу	6
1.1.1. Назва пункту (за необхідністю)	6
1.1.2. Назва пункту	16
1.2. Назва...	27
1.2.1. Назва...	33
1.2.2. Назва..	40
1.3. Назва..	50
РОЗДІЛ 2. НАЗВА...	
2.1. Назва..	59
2.2. Назва..	67
2.3. Назва...	75
РОЗДІЛ 3. НАЗВА...	78
ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ	90
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	95
ДОДАТКИ (за необхідності)	100

Додаток 5.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

_____ **Факультет соціології і права** _____
(*назва факультету, інституту*)
_____ **кафедра політології, соціології та соціальної роботи** _____
(*назва кафедри*)

Реєстраційний № _____

До захисту допущено

*Завідувач кафедри політології,
соціології та соціальної роботи,
д.філос.н., проф.*

Димитрова Л.М.

/підпис /
« _____ » _____ 201 ____ р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

освітньо-кваліфікаційного рівня _____ *«магістр»* _____
(*назва ОКР*)

з напрямку підготовки (спеціальності) _____ **8.13010201 «Соціальна робота»**
на тему:

« _____
_____ »

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011р.

Додаток 6.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

_____ **Факультет соціології і права** _____
(*назва факультету, інституту*)
_____ **кафедра політології, соціології та соціальної роботи** _____
(*назва кафедри*)

Реєстраційний № _____

До захисту допущено

*Завідувач кафедри політології,
соціології та соціальної роботи,
д.філос.н., проф.*

Димитрова Л.М.

/підпис /
« ____ » _____ 201 ____ р.

МАГІСТЕРСЬКА ДИСЕРТАЦІЯ

освітньо-кваліфікаційного рівня _____ *«магістр»* _____
(*назва ОКР*)

з напрямку підготовки (спеціальності) _____ **8.03010101 «Соціологія»**
на тему:

« _____
_____ »

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011р.

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Факультет _____ **соціології і права** _____
(повна назва)
Кафедра _____ кафедра політології, соціології та соціальної роботи _____
(повна назва)
Напрямок підготовки _____ **1301** _____ **магістр** _____
(код, назва)
Спеціальність _____ **8.13010201 «Соціальна робота»** _____
(код, назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____ **Димитрова Л.М.** _____
(підпис) (ініціали, прізвище)
« _____ » _____ 201 __ р.

ЗАВДАННЯ
на дисертацію освітньо-кваліфікаційного рівня
«МАГІСТР»

студенту _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____ затверджено наказом по університету від « ____ » _____ 201

р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи « ____ » _____ 201 __ р.

3. Мета роботи _____

4. Задачі _____

5. Перелік питань, що досліджуються у роботі (формулюються в повному обсязі керівником ДР із попереднім узгодженням (за необхідності) з консультантами; формування питань повинно починатися словами: «Розробити...», «Обґрунтувати...», «Оптимізувати...», «Провести аналіз...», тощо);

а. _____

b. _____

c. _____

d. _____

6. Перелік ілюстрованого матеріалу _____

7. Консультант _____
(вчене звання, ППІ, посада)

8. Дата видачі завдання «__» _____ 201__ р.

Керівник дипломної роботи _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут»

Факультет _____ **соціології і права** _____
(повна назва)
Кафедра _____ кафедра політології, соціології та соціальної роботи _____
(повна назва)
Напрямок підготовки _____ **0301** _____ **магістр** _____
(код, назва)
Спеціальність _____ **8.03010101 «Соціологія»** _____
(код, назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ **Димитрова Л.М.** _____
(підпис) (ініціали, прізвище)
« ____ » _____ 201 __ р.

ЗАВДАННЯ

**на дисертацію освітньо-кваліфікаційного рівня
«МАГІСТР»**

студенту _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

_____ затверджено наказом по університету від « ____ » _____ 201

р. № _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи « ____ » _____ 201 __ р.

3. Мета роботи _____

4. Задачі _____

5. Перелік питань, що досліджуються у роботі (формулюються в повному обсязі керівником ДР із попереднім узгодженням (за необхідності) з консультантами; формування питань повинно починатися словами: «Розробити...», «Обґрунтувати...», «Оптимізувати...», «Провести аналіз...», тощо);

a. _____

b. _____

c. _____

d. _____

6. Перелік ілюстрованого матеріалу _____

7. Консультант _____
(вчене звання, ППП, посада)

8. Дата видачі завдання « ____ » _____ 201 ____ р.

Керівник дипломної роботи _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Додаток 9.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету соціології і права
(факультет)
Новіков Борис Володимирович

(дата; підпис;)

М. П.

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН НАВЧАННЯ

Магістранта _____ групи СРм _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Зарахований наказом ректора НТУУ «КПІ» № _____ від _____ на спеціальність «Соціальна робота» **8.13010201**

Термін навчання з _____ по _____

2. Науковий керівник _____

(вчене звання; вчений ступінь; прізвище, ім'я, по батькові)

3. Тема наукового дослідження _____

Науковий керівник і тема наукового дослідження затвердженні рішенням Ради факультету, протокол № _____ від _____

4. Наукові консультанти _____

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Керівник магістерської дисертації

... (підпис) (ініціали, прізвище)
« ____ » _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК
Виконання магістерської дисертації
на I рік навчання

№ з/п	Назва етапів роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань

Примітки:

1. _____

2. _____

Магістрант _____
(підпис, дата)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Керівник магістерської дисертації

... (підпис) (ініціали, прізвище)
« ____ » _____ 20__ р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН-ГРАФІК
Виконання магістерської дисертації
на II рік навчання

№ з/п	Назва етапів роботи та питань, які мають бути розроблені відповідно до завдання	Термін виконання	Позначки керівника про виконання завдань

Примітки:

1. _____

2. _____

Тема магістерської дисертації _____

Затверджена наказом ректора НТУУ «КПІ» № _____ від _____

Магістрант _____
(підпис, дата)

Вимоги до структури роботи

Магістерська дисертація приблизно 90-100 сторінок.

Структура Магістерської дисертації

Вступ

Розділ 1 (Теоретична частина)

1.1.....

1.2.....

1.3.....

Висновки по Р.1 (слово висновки не пишеться)

Розділ 2 (Аналітична частина)

2.1.....

2.2.....

2.3.....

Висновки по Р.2 (слово висновки не пишеться)

Розділ 3 (Проектна частина)

3.1.....

3.2.....

3.3.....

Висновки по Р.3 (слово висновки не пишеться)

Висновки і рекомендації

Список літератури

Додатки (якщо є)

Вимоги до введення

Вступ (5-7 стр.)

1. Актуальність проблеми.
2. Вивченість проблеми.
3. Об'єкт і предмет дослідження
4. Мета дослідження та завдання
5. Інформаційною основою для дослідження слугували
6. Теоретична і Практична цінність роботи
7. Структура роботи
8. Апробація роботи

Висновки і рекомендації (3-4 стр.)

Доповідь – 7-8 хвилин:

з Вступу пункти 1,3,4 – обов'язкові

4 пункт – (мета та завдання) можна зачитувати але не обов'язково

2,5,6,7

8 пункт – розглянути загалом

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

_____ **Факультет соціології і права** _____
(назва факультету, інституту)
_____ **кафедра політології, соціології та соціальної роботи** _____
(назва кафедри)

До захисту допущено

Завідувач кафедри
політології,
соціології та соціальної
роботи, д.філос.н., проф.
Димитрова Л.М.

_____ /підпис /
« ____ » _____ 201 ____ р.

РЕФЕРАТ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

освітньо-кваліфікаційного рівня ____ **«магістр»** ____
(назва ОКР)
з напрямку підготовки (спеціальності) ____ **8.13010201** ____ **«Соціальна робота»**
на тему: _____

_____»

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Консультант:
_____ _____ _____
(назва розділу ДР) (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011 р.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ"**

_____ **Факультет соціології і права** _____
(назва факультету, інституту)
_____ **кафедра політології, соціології та соціальної роботи** _____
(назва кафедри)

До захисту допущено

Завідувач кафедри
політології,
соціології та соціальної
роботи, д.філос.н., проф.
Димитрова Л.М.

_____ /підпис /
« ____ » _____ 201 ____ р.

РЕФЕРАТ МАГІСТЕРСЬКОЇ ДИСЕРТАЦІЇ

освітньо-кваліфікаційного рівня ____ **«магістр»** ____
(назва ОКР)
з напрямку підготовки (спеціальності) ____ **8.03010101** ____ **« Соціологія»**
на _____ тему:

_____»

Студент групи _____
(шифр групи) (прізвище, ім'я, по батькові) (підпис)

Керівник роботи _____
(вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Консультант:

(назва розділу ДР) (вчені ступінь та звання, прізвище, ініціали) (підпис)

Київ 2011 р.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
"КПІ"

ВІДГУК

наукового керівника про кваліфікаційну
роботу на здобуття освітньо-кваліфікаційного
рівня „ магістр” студента факультету соціології і права
(спеціальність “соціальна робота”)

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Тема:

Обґрунтування актуальності теми

Обґрунтування мети дослідження

Аналіз стану розробленості проблеми

Обґрунтованість вибору методології дослідження

Джерелознавча база (використана література)

Практична спрямованість роботи (роботу виконано за заявкою організації, за інтересом навчального процесу кафедри, на підставі реальних вихідних даних, робота носить суто навчальний характер тощо)

Рівень самостійності розробки теми

Обґрунтованість висновків та рекомендацій

Реалізація матеріалів роботи (апробація у вигляді статті, доповіді на конференції, результати роботи

прийнято до використання в навчальному процесі, в роботі установ та організацій тощо)

Рівень використання новітніх інформаційних технологій _____

Виконання плану-графіку написання роботи, завершеність дослідження _____

Якість оформлення роботи _____

Зауваження _____

Загальні висновки про можливість допуску роботи до захисту _____

Науковий керівник _____

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(прізвище, ім'я, по батькові)

Дата _____ 201_р.

Рецензія

На дипломну роботу магістра
Студентки групи СР- 41 _____
Факультету соціології
Національного технічного університету України
«КПІ»
з теми « _____ »

ЗМІСТ РЕЦЕНЗІЇ

(Рецензія закінчується так)

В цілому робота виконана в достатньому обсязі, цілком відповідає встановленим вимогам до дипломних робіт магістрів і заслуговує оцінки «_____», а її автору, _____ може бути присвоєна кваліфікація магістра за спеціальністю 8.13010201 «Соціальна робота».

Рецензію склав

(посада, науковий ступінь, вчене звання, місце праці, прізвище, ім'я, по батькові)

_____ « _____ » _____ 201__р

Підпис засвідчую

Підпис завіряється по місцю роботи

Вимоги до рецензії на магістерську дипломну роботу

Зовнішня рецензія на дипломну магістерську роботу дається у вільній формі. Обсяг рецензії – приблизно 2 сторінок. У рецензії потрібно зробити висновок стосовно відповідності роботи темі дослідження, дати характеристику актуальності роботи, змісту основних ідей, висновків та практичних рекомендацій.

Рецензія може бути написана у вільній формі, але в ній потрібно розглянути та оцінити:

- правильність постановки проблеми, її обґрунтованість, актуальність і значення для практики;
- вміння визначити основні питання і викласти матеріал в логічній послідовності;
- позитивні сторони та недоліки при висвітленні теми (глибина розкриття, повнота вивчення літературних джерел, вміння застосовувати теорію до аналізу практики, навички оволодіння методикою дослідження проблем, тощо);
- новизну та практичне значення висновків і пропозицій;
- самостійність, творчий підхід студента до осмислення теоретичного і практичного матеріалу;
- мову і стилістику;
- вміння користуватися працями класиків вітчизняної та світової науки, документами Уряду, іншими нормативно-правовими актами, бібліографічним апаратом для ілюстрації своїх думок, положень; оформлення науково-довідкового апарату і магістерської роботи в цілому. (Вимоги до оформлення рецензії див

Потрібно також охарактеризувати використані в роботі методи та методики; негативні та позитивні сторони роботи; оформлення роботи (особливо схем та додатків).

У висновку рецензент дає загальну оцінку магістерській роботі, вказує на оригінальні та вдалі рішення, визначає, чи відповідає встановленим вимогам до атестаційних робіт магістрів і чи заслуговує оцінки відмінно і присвоєння кваліфікації магістр.

Рецензент вказує свою посаду, науковий ступінь, вчене звання, місце праці, прізвище, ім'я, по батькові. Підпис завіряється по місцю роботи

Рецензент пише заяву на оплату в якій вказує:

- кількість прорецензованих робіт;
- паспортні дані;
- домашню адресу;
- копію ідентифікаційного коду;
- науковий ступінь, вчене звання, № диплому;
- особиста заява до учбової частини.

**ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ
БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ НАУКОВИХ РОБІТ**
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ У СПИСКУ ДЖЕРЕЛ, ЯКИЙ
НАВОДЯТЬ У ДИСЕРТАЦІЇ, І СПИСКУ ОПУБЛІКОВАНИХ РОБІТ, ЯКИЙ НАВОДЯТЬ В
АВТОРЕФЕРАТІ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги: Один автор	1. Василій Великий. Гомілії / Василій Великий ; [пер. з давньогрец. Л. Звонська]. — Львів : Свічадо, 2006. — 307 с. — (Джерела християнського Сходу. Золотий вік патристики IV—V ст. ; № 14). 2. Коренівський Д. Г. Дестабілізуючий ефект параметричного білого шуму в неперервних та дискретних динамічних системах / Коренівський Д. Г. — К. : Ін-т математики, 2006. — 111 с. — (Математика та її застосування) (Праці / Ін-т математики НАН України ; т. 59). 3. Матюх Н. Д. Що дорожче срібла-золота / Наталія Дмитрівна Матюх. — К. : Асамблея діл. кіл : Ін-т соц. іміджмейкінгу, 2006. — 311 с. — (Ювеліри України ; т. 1). 4. Шкляр В. Елементал : [роман] / Василь Шкляр. — Львів : Кальварія, 2005. — 196, [1] с. — (Першотвір).
Два автори	1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині : історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. — К. : Києво-Могилян. акад., 2005. — 397, [1] с. — (Бібліотека наукового щорічника "Україна дипломатична" ; вип. 1). 2. Ромовська З. В. Сімейне законодавство України / З. В. Ромовська, Ю. В. Черняк. — К. : Прецедент, 2006. — 93 с. — (Юридична бібліотека. Бібліотека адвоката) (Матеріали до складання кваліфікаційних іспитів для отримання Свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю ; вип. 11). 3. Суберляк О. В. Технологія переробки полімерних та композиційних матеріалів : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Суберляк, П. І. Баштанник. — Львів : Растр-7, 2007. — 375 с.
Три автори	1. Акофф Р. Л. Идеализированное проектирование: как предотвратить завтрашний кризис сегодня. Создание будущей организации / Акофф Р. Л., Магидсон Д., Эддисон Г. Д. ; пер. с англ. Ф. П. Тарасенко. — Днепропетровск : Баланс Бизнес Букс, 2007. — XLIII, 265 с.
Чотири автори	1. Методика нормування ресурсів для виробництва продукції рослинництва / [Вітвіцький В. В., Кисляченко М. Ф., Лобастов І. В., Нечипорук А. А.]. — К. : НДІ "Укragenпромпредуктивність", 2006. — 106 с. — (Бібліотека спеціаліста АПК. Економічні нормативи). 2. Механізація переробної галузі агропромислового комплексу : [підруч. для учнів проф.-техн. навч. закл.] / О. В. Гвоздев, Ф. Ю. Ялпачик, Ю. П. Рогац, М. М. Сердюк. — К. : Вища освіта, 2006. — 478, [1] с. — (ПТО: Професійно-технічна освіта).
П'ять і більше авторів	1. Психологія менеджмента / [Власов П. К., Липницький А. В., Луцихина І. М. и др.] ; под ред. Г. С. Никифорова. — [3-е изд.]. — Х. : Гуманитар. центр, 2007. — 510 с. 2. Формування здорового способу життя молоді : навч.-метод. посіб. Для працівників соц. служб для сім'ї, дітей та молоді / [Т. В. Бондар, О. Г. Карпенко, Д. М. Дикова-Фаворська та ін.]. — К. : Укр. ін-т соц. дослідж., 2005. — 115 с. — (Серія "Формування здорового способу життя молоді" : у 14 кн., кн. 13).
Без автора	1. Історія Свято-Михайлівського Золотоверхого монастиря / [авт. тексту В. Клос]. — К. : Грані-Т, 2007. — 119 с. — (Грані світу). 2. Воскресіння мертвих : українська барокова драма : антологія / [упорядкув., ст., пер. і прим. В. О. Шевчук]. — К. : Грамота, 2007. — 638, [1] с. 3. Тіло чи особистість? Жіноча тілесність у вибраній малій українській прозі та графіці кінця XIX — початку XX століття : [антологія / упоряд.: Л. Таран, О.

	Лагутенко]. — К. : Грані-Т, 2007. — 190, [1] с. 4. Проблеми типологічної та квантитативної лексикології : [зб.наук.праць / наук. ред. Каліущенко В. та ін.]. — Чернівці : Рута, 2007. — 310 с.
Багатотомний документ	1. Історія Національної академії наук України, 1941—1945 / [упоряд. Л. М. Яременко та ін.]. — К. : Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, 2007— .— (Джерела з історії науки в Україні). Ч. 2 : Додатки — 2007. — 573, [1] с. 2. Межгосударственные стандарты : каталог в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Рубцова Е. Ю. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-Стандарт", 2005— .— (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 1. — 2005. — 277 с. 3. Дарова А. Т. Неисповедимы пути Господни... : (Дочь врага народа) : трилогия / А. Дарова. — Одесса : Астропринт, 2006— .— (Сочинения : в 8 кн. / А. Дарова ; кн. 4). 4. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : Особенная часть : в 6 т. / Н.П. Кучерявенко. — Х. Право, 2002— .— Т. 4 : Косвенные налоги. — 2007. — 534 с. 5. Реабілітовані історією. Житомирська область : [у 7 т.]. — Житомир : Полісся, 2006— .— (Науково-документальна серія книг "Реабілітовані історією" : у 27 т. / голов. редкол.: Тронько П. Т. (голова) [та ін.]). Кн. 1 / [обл. редкол.: Синявська І. М. (голова) та ін.]. — 2006. — 721, [2] с. 6. Бондаренко В. Г. Теорія ймовірностей і математична статистика. Ч.1 / В. Г. Бондаренко, І. Ю. Канівська, С. М. Парамонова. — К. : НТУУ "КПІ", 2006. — 125 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Економіка, менеджмент, освіта в системі реформування агропромислового комплексу : матеріали Всеукр. конф. Молодих учених-аграрників ["Молодь України і аграрна реформа"], (Харків, 11—13 жовт. 2000 р.) / М-во аграр. політики, Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва. — Х. : Харк. держ. аграр. ун-т ім. В. В. Докучаєва, 2000. — 167 с. 2. Кібернетика в сучасних економічних процесах : зб. текстів виступів на республік. міжвуз. наук.-практ. конф. / Держкомстат України, Ін-т статистики, обліку та аудиту. — К. : ІСОА, 2002. — 147 с. 3. Матеріали ІХ з'їзду Асоціації українських банків, 30 червня 2000 р. інформ. бюл. — К. : Асоц. укр. банків, 2000. — 117 с. — (Спецвип.: 10 років АУБ). 4. Оцінка й обґрунтування продовження ресурсу елементів конструкцій : праці конф., 6—9 черв. 2000 р., Київ. Т. 2 / відп. Ред. В. Т. Трошенко. — К. : НАН України, Ін-т пробл. міцності, 2000. — С. 559—956, XIII, [2] с. — (Ресурс 2000). 5. Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій : зб. наук. праць / наук. ред. В. І. Моссаковський. — Дніпропетровськ : Навч. кн., 1999. — 215 с. 6. Ризикологія в економіці та підприємстві : зб. наук. праць за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф., 27-28 берез. 2001 р. / М-во освіти і науки України, Держ. податк. адмін. України [та ін.]. — К. : КНЕУ : Акад. ДПС України, 2001. — 452 с.
Препринти	1. Шилияев Б. А. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ/ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов / Шилияев Б. А., Воеводин В. Н. — Х. ННЦ ХФТИ, 2006. — 19 с. — (Препринт / НАН Украины, Нац. науч. центр "Харьк. физ.-техн. ин-т" ; ХФТИ 2006-4). 2. Панасюк М. І. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами / Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. — Чорнобиль : Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. — 7, [1] с. — (Препринт / НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС ; 06-1).
Депоновані наукові праці	1. Социологическое исследование малых групп населения / В. И. Иванов [и др.] ; М-во образования Рос. Федерации, Финансовая академия. — М., 2002. — 110 с. — Деп. в ВИНИТИ 13.06.02, № 145432. 2. Разумовский, В. А. Управление маркетинговыми исследованиями в регионе / В. А. Разумовский, Д. А. Андреев. — М., 2002. — 210 с. — Деп. в ИНИОН Рос. акад. наук 15.02.02, № 139876.
Словники	1. Географія : словник-довідник / [авт.-уклад. Ципін В. Л.]. — Х. : Халімон, 2006. — 175, [1] с.

	<p>2. Тимошенко З. І. Болонський процес в дії : словник-довідник основ. термінів і понять з орг. навч. процесу у вищ. навч. закл. / З. І. Тимошенко, О. І. Тимошенко. — К. : Європ. ун-т, 2007. — 57 с.</p> <p>3. Українсько-німецький тематичний словник [уклад. Н. Яцко та ін.]. — К. : Карпенко, 2007. — 219 с.</p> <p>4. Європейський Союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. — 2-ге вид., оновл. — К. : К.І.С., 2006. — 138 с.</p>
Атласи	<p>1. Україна : екол.-геогр. атлас : присвяч. всесвіт. дню науки в ім'я миру та розвитку згідно з рішенням 31 сесії ген. конф. ЮНЕСКО / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.] ; Рада по вивч. продукт. сил України НАН України [та ін.]. — / [наук. редкол.: С. С. Куруленко та ін.]. — К. : Варта, 2006. — 217, [1] с.</p> <p>2. Анатомія пам'яті : атлас схем і рисунків провідних шляхів і структур нервової системи, що беруть участь у процесах пам'яті : посіб. Для студ. та лікарів / О. Л. Дроздов, Л. А. Дзяк, В. О. Козлов, В. Д. Маковецький. — 2-ге вид., розшир. та доповн. — Дніпропетровськ : Пороги, 2005. — 218 с.</p> <p>3. Куерда Х. Атлас ботаніки / Хосе Куерда ; [пер. з ісп. В. Й. Шовкун]. — Х. : Ранок, 2005. — 96 с.</p>
Законодавчі та нормативні документи	<p>1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К. : Парлам. вид-во, 2006. — 207 с. — (Бібліотека офіційних видань).</p> <p>2. Медична статистика статистика : зб. нормат. док. / упоряд. та голов. ред. В. М. Заболотько. — К. : МНІАЦ мед. статистики : Медінформ, 2006. — 459 с. — (Нормативні директивні правові документи).</p> <p>3. Експлуатація, порядок і терміни перевірки запобіжних пристроїв посудин, апаратів і трубопроводів теплових електростанцій : СОУ-Н ЕЕ 39.501:2007. — Офіц. вид. — К. : ГРІФРЕ : М-во палива та енергетики України, 2007. — VI, 74 с. — (Нормативний документ Мінпаливенерго України. Інструкція).</p>
Стандарти	<p>1. Графічні символи, що їх використовують на устаткуванні. Показчик та огляд (ISO 7000:2004, IDT) : ДСТУ ISO 7000:2004. — [Чинний від 2006-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України 2006. — IV, 231 с. — (Національний стандарт України).</p> <p>2. Якість води. Словник термінів : ДСТУ ISO 6107-1:2004 — ДСТУ ISO 6107-9:2004. — [Чинний від 2005-04-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2006. — 181 с. — (Національні стандарти України).</p> <p>3. Вимоги щодо безпечності контрольно-вимірювального та лабораторного електричного устаткування. Частина 2-020. Додаткові вимоги до лабораторних центрифуг (EN 61010-2-020:1994, IDT) : ДСТУ EN 61010-2-020:2005. — [Чинний від 2007-01-01]. — К. : Держспоживстандарт України, 2007. — IV, 18 с. — (Національний стандарт України).</p>
Каталоги	<p>1. Межгосударственные стандарты : каталог : в 6 т. / [сост. Ковалева И. В., Павлюкова В. А. ; ред. Иванов В. Л.]. — Львов : НТЦ "Леонорм-стандарт, 2006—. — (Серия "Нормативная база предприятия"). Т. 5. — 2007. — 264 с. Т. 6. — 2007. — 277 с.</p> <p>2. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : каталог-довідник / [авт.-упоряд. М. Зобків та ін.]. — Львів : Новий час, 2003. — 160 с.</p> <p>3. Університетська книга : осінь, 2003 : [каталог]. — [Суми : Унів. кн., 2003]. — 11 с.</p> <p>4. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Горницкая И. П., Ткачук Л. П. — Донецк : Лебедь, 2005. — 228 с.</p>
Бібліографічні показники	<p>1. Куц О. С. Бібліографічний показчик та анотації кандидатських дисертацій, захищених у спеціалізованій вченій раді Львівського державного університету фізичної культури у 2006 році / О. Куц, О. Вацеба. — Львів : Укр. технології, 2007. — 74 с.</p> <p>2. Систематизований показчик матеріалів з кримінального права, опублікованих у Віснику Конституційного Суду України за 1997—2005 роки / [уклад. Кириць Б. О., Потлань О. С.]. — Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2006. — 11 с. — (Серія:</p>

	Бібліографічні довідники ; вип. 2).
Дисертації	1. Петров П.П. Активність молодих зірок сонячної маси: дис. ... доктора фіз.-мат. наук : 01.03.02 / Петров Петро Петрович. – К., 2005. – 276 с.
Автореферат и дисертацій	1. Новосад І.Я. Технологічне забезпечення виготовлення секцій робочих органів гнучких гвинтових конвеєрів : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.02.08 „Технологія машинобудування” / І. Я. Новосад. — Тернопіль, 2007. — 20, [1] с. 2. Нгуен Ші Данг. Моделювання і прогнозування макроекономічних показників в системі підтримки прийняття рішень управління державними фінансами : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук : спец. 05.13.06 „Автоматиз. системи упр. та прогрес. інформ. технології” / Нгуен Ші Данг. — К., 2007. — 20 с.
Авторські свідоцтва	1. А. с. 1007970 ССРСР, МКИЗ В 25 J 15/00. Устройство для захвата неориентированных деталей типа валов / В. С. Ваулин, В. Г. Кемайкин (СССР). – № 3360585/25–08 ; заявл. 23.11.81 ; опубл. 30.03.83, Бюл. № 12.
Патенти	1. Пат. 2187888 Российская Федерация, МПК7 Н 04 В 1/38, Н 04 J 13/00. Приемопередающее устройство / Чугаева В.И.; заявитель и патентообладатель Воронеж. науч.-исслед. ин-т связи. – № 2000131736/09 ; заявл. 18.12.00 ; опубл. 20.08.02, Бюл. № 23 (II ч.).
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	1. Козіна Ж. Л. Теоретичні основи і результати практичного застосування системного аналізу в наукових дослідженнях в області спортивних ігор / Ж. Л. Козіна // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 6. — С. 15—18, 35—38. 2. Гранчак Т. Інформаційно-аналітичні структури бібліотек в умовах демократичних перетворень / Тетяна Гранчак, Валерій Горовий // Бібліотечний вісник. — 2006. — № 6. — С. 14—17. 3. Валькман Ю. Р. Моделирование НЕ-факторов — основа интеллектуализации компьютерных технологий / Ю. Р. Валькман, В. С. Быков, А. Ю. Рыхальский // Системні дослідження та інформаційні технології. — 2007. — № 1. — С. 39—61. 4. Ма Шуїн Проблеми психологічної підготовки в системі фізкультурної освіти / Ма Шуїн // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 5. — С. 12—14. 5. Регіональні особливості смертності населення України / Л. А. Чепелевська, Р. О. Моїсеєнко, Г. І. Баторшина [та ін.] // Вісник соціальної гігієни та організації охорони здоров'я України. — 2007. — № 1. — С. 25—29. 6. Валова І. Нові принципи угоди Базель II / І. Валова ; пер. з англ. Н. М. Середи // Банки та банківські системи. — 2007. — Т. 2, № 2. — С. 13— 20.
Електронні ресурси	1. Богомольний Б. Р. Медицина екстремальних ситуацій [Електронний ресурс]] : навч. посіб. для студ. мед. вузів III—IV рівнів акредитації / Б. Р. Богомольний, В. В. Кононенко, П. М. Чуєв. — 80 Min / 700 MB. — Одеса : Одес. мед. ун-т, 2003. — (Бібліотека студента-медика) — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) ; 12 см. — Систем. вимоги: Pentium ; 32 Mb RAM ; Windows 95, 98, 2000, XP ; MS Word 97-2000.— Назва з контейнера. 2. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс] : за даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України ; ред. О. Г. Осауленко. — К. : CD-вид-во "Інфодиск", 2004. — 1 електрон. опт. диск (CD-ROM) : кольор. ; 12 см. — (Всеукр. перепис населення, 2001). — Систем. вимоги: Pentium-266 ; 32 Mb RAM ; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. — Назва з титул. екрану. 3. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси в науці, культурі та освіті : (підсумки 10-ї Міжнар. конф. „Крим-2003”) [Електронний ресурс] / Л. Й. Костенко, А. О. Чекмарьов, А. Г. Бровкін, І. А. Павлуша // Бібліотечний вісник — 2003. — № 4. — С. 43. — Режим доступу до журн. : http://www.nbu.gov.ua/articles/2003/03klinko.htm .

Приклад проектної пропозиції по створенню напрямку підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з прийомними сім'ями.

Тема дипломної дисертації: **«Прийомна сім'я як соціальне середовище виховання дитини: сутність, значення, перспективи»**

Розділ 1.

Актуальність. Із 2005 року, коли в Україні розпочалася реформа державної системи виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, робота щодо створення та моніторингу функціонування прийомних сімей набула широких масштабів і системності. Реформування державної системи опіки, розвиток інститутів сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, забезпечується не лише створенням відповідної нормативно-законодавчої бази. Ця робота потребує належної підготовки, поінформованості і цілеспрямованої професійної діяльності відповідних категорій державних службовців, які визначають і реалізують державну соціальну політику на місцевому рівні.

Однією із важливих передумов розвитку в Україні сімейних форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є забезпечення належного рівня підготовки спеціалістів до створення та підтримки прийомних сімей, застосування методів і технологій роботи з сім'ями, які беруть на виховання дітей, позбавлених батьківського піклування. Первинна підготовка має проводитися ще в період здобування знань студентами, майбутніми соціальними працівниками.

Таким чином, актуальність проектної пропозиції по створенню напрямку підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з прийомними сім'ями полягає в тому, щоб поширити знання про нові форми сімейної опіки, які розвиваються в Україні, серед студентів. Особливістю цієї проектної пропозиції є не лише набуття теоретичних знань про створення і функціонування прийомних сімей, а й набуття практичних навичок соціального супроводження таких сімей.

Наявна ситуація. В Україні спостерігається стрімке збільшення кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що відбувається на фоні зменшення загальної чисельності дитячого населення. На сьогодні це число сягає близько 103 тисяч дітей. Ці діти залишились без батьківської опіки і функцію забезпечення їх належного розвитку та виховання бере на себе держава. Для найкращого досягнення цілей, поставлених перед державою, пріоритетними формами влаштування дітей-сиріт визначено саме сімейні форми, в тому числі і прийомні сім'ї.

У створенні прийомної сім'ї бере участь багато спеціалістів з різних сфер діяльності. Але основна частина відповідальності за успішне функціонування новоствореної сім'ї лежить на спеціалісті із соціальної роботи, який здійснює соціальний супровід конкретної сім'ї. Для того, щоб соціальний працівник міг компетентно проводити свою роботу, він має бути різносторонньо підготовлений до будь-яких ситуацій, які будуть виникати у процесі соціального супроводу. Для цього спеціаліст кожні п'ять років має проходити спеціальну підготовку. Але для забезпечення найкращих результатів соціальні працівники повинні мати уявлення про роботу з прийомними сім'ями ще у процесі навчання, адже в той період вони зможуть підготуватись максимально з теоретичної сторони і пройти практикум із соціального супроводу. Оскільки реформа державної системи виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, набуває швидкого поширення на території України, то відповідно повинна збільшуватись і кількість спеціалістів, які зможуть компетентно проводити соціальний супровід цих сімей.

Мета. Із розвитком системи соціального захисту України збільшується кількість напрямків підготовки соціальних працівників, які і впроваджують цю соціальну політику в життя. Запровадження даної програми у процесі навчання майбутніх соціальних працівників, надасть можливість студентам глибше дізнатись про інноваційні методи і форми соціальної роботи та продемонструвати важливість і ефективність сімейних форм виховання дітей, позбавлених батьківського піклування.

Завдання:

1. Визначити причини і наслідки поширення соціального сирітства в Україні.
2. Розглянути етапи створення і функціонування прийомних сімей.
3. Ознайомити з механізмами соціального супроводу відповідно до чинного законодавства щодо створення та функціонування прийомних сімей.
4. Отримати інформацію про психологічні особливості дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківської опіки.
5. Оволодіти навичками соціальної роботи з прийомними батьками та дітьми, соціальним оточенням.
6. Визначити етапи соціального супроводу прийомної сім'ї.
7. Навчитись планувати взаємодію фахівців, залучених до роботи з прийомною сім'єю.

Розділ 2. План реалізації проекту.

1. Теоретична підготовка (01 вересня 2010 р.). На даному етапі студенти проходять теоретичну підготовку у вигляді лекцій, які містять інформацію про пріоритетність форм влаштування дітей-сиріт і дітей позбавлених батьківського піклування, основні засади державної політики щодо захисту таких дітей. Крім того надається інформація про специфіку створення прийомних сімей, їх особливості, також визначаються основні особливості соціального супроводу, як форми роботи з прийомними сім'ями.

2. Практична підготовка (01 лютого 2011р.)р. Отримані знання на лекціях студенти закріплюють на практичних заняттях, де моделюють різноманітні ситуації, що могли б статись у процесі роботи з прийомними сім'ями, вчать ся реагувати за різних обставин. Також закріплення знань і отримання практичних навичок роботи з дітьми-сиротами та кандидатами в прийомні батьки здійснюється шляхом проведення тренінгів соціальними працівниками, запрошених до співпраці.

3. Закріплення знань і навичок на практиці (01 травня 2011 р.). На цьому етапі студенти для того, щоб наочно зрозуміти весь вивчений матеріал, матимуть змогу відвідати соціальні служби, які працюють з прийомними сім'ями, і також поспілкуватись із прийомними батьками, виявивши таким чином, на що саме потрібно звернути увагу у майбутньому при роботі з прийомними сім'ями.

4. Підсумковий етап. Передбачено підбиття результатів шляхом підсумкового круглого столу на тему „Прийомна сім'я – перспективи функціонування і розвитку”, де студенти зможуть висловити свою думку про систему сімейної опіки дітей-сиріт та систематизувати отримані знання протягом року, зробити для себе висновки чи зацікавлені вони у подальшій роботі із даною категорією клієнтів.

Розділ 3. Ресурси необхідні для проведення проекту.

Фахівці, яких планується залучити до реалізації заходів проектної пропозиції:

1. При впровадженні проектної пропозиції будуть вестись переговори з ректором НТУУ «КПІ» М.З. Згуровським.
2. Представники факультету соціології, кафедри політології, соціології та соціальної роботи.
3. Працівники соціальних служб.
4. Спеціаліст з проведення тренінгів з питань підготовки соціальних працівників до роботи з прийомними сім'ями.
5. Спеціалісти із громадських організацій, що працюють у сфері захисту дітей.

6. Спонсори: громадська організація Український фонд «Благополуччя дітей» та представництво міжнародної благодійної організації EveryChild в Україні.

Розділ 4. Очікувані результати проекту.

Основними короткотривалими результатами проекту, які мають бути досягнуті є: поінформованість студентів про реформу державної системи опіки дітей, позбавлених батьківського піклування; закріплення знань про створення та особливості функціонування прийомних сімей в Україні; набуття практичних навичок проведення соціального супроводу.

Віддалені результати: зацікавлення студентів у майбутньому до роботи з прийомним сім'ями і поширення ними сімейних форм виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського виховання, на території України.

Під час здійснення проекту будуть використовуватися наступні ресурси:

1. Людські – крім учасників проекту – студентів, будуть задіяні і організатори в орієнтованій кількості 10 осіб.

2. Орієнтовна вартість проекту буде вирахована, при його впровадженні.

3. Час виконання проекту - 10 місяців.

4. Матеріальні - приміщення робочої групи, оргтехніка, канцелярське приладдя.

Фінансування:

При впровадженні проекту буде більш детально досліджено і вираховано необхідну кількість штатних одиниць, які будуть задіяні для створення напрямку підготовки майбутніх соціальних працівників до роботи з прийомними сім'ями. Саме тоді будуть подаватися детальні затрати до університету та Міністерства освіти та науки.

Шляхи здійснення проектної пропозиції – проведення навчального факультативу, шляхом проведення лекцій, семінарів та практичних занять, тренінгів, безпосередньої практики спілкування з даною категорією клієнтів.